

Domače vesti

Ognjegasca poškodovana

V neke poslopju, kjer se nahaja več industrijskih podjetij, v bližini reke Cuyahoga, je večeraj izbruhnil požar, ki je napravil za \$50,000 škodo, in čigar gašenju sta bila poškodovana dva ognjegasca.

Na operaciji

Težko operacijo je srečno prestal v Women's bolnišnici poznani Mr. Louis Virant iz 727 E. 157 St. Nahaja se v sobi št. 10, kjer ga prijatelji lahko obiščejo med 2. in 3. uro popoldne ter med 7. in 8. uro zvečer. Želimo mu skorajšnjo popolno okrevanje!

Nova številka

Mrs. Macerol na Chardon Rd. sporoča, da ima novo telefonsko številko, namreč IV 3897.

Važna seja

V torek 16. decembra se vrši redna mesečna seja združenice št. 106 SANSa v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Na tej seji bodo podani računi zadnje prireditve in sklepano se bo o več važnih stvareh, zato se naproša članstvo in društvene zastopnike, da se seje udeležijo v velikem številu.

Vaje za igro

Opozarja se vse igralce, ki imajo vloge za prihodnjo igro dramskega društva Ivan Cankar, da se gotovo udeležijo vaj, ki se vršijo nocoj na odru Slovenskega narodnega doma.

Letna seja

Članice društva sv. Katarine št. 29 ZSZ se vabi na glavno letno sejo, ki se bo vršila dne 16. decembra zvečer, v navadnih prostorih.

Za otroško bolnišnico

Pri podr. št. 48 SANSa je Andrej Božič (k) daroval \$5 za otroško bolnišnico v spomin pokojne Mrs. Aljancić. Odbor mu izreka iskreno zahvalo.

Nove uradnice

Na letni seji krožka št. 3 Progresivnih Slovencev so bile izvoljene sledeče uradnice za leto 1948: Predsednica Albina Vesel, podpredsednica Frances Gorjanc, tajnica Mary Ster, zapisničarica Gusti Zupančič, nadzornice: Mary Medvešek, pred. Anna Zupančič in Frances Zajc, zastopnice ba SANS: Frances Zajc, Mary Konestabo in Mary Lustig, poročevalke: R. Kerne, Mary Kaučič in Verona Potočnik. Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecu v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Milevsky so se zgledile vile rojenice in pustile v spomin zalo hčerko, ki bo delala družbo bratcu. Mrs. Milevsky deklško ime je bilo Helen Lah ter je hči poznane družine Mr. in Mrs. Michael I. Lah na 18900 Kildeer Ave. Mati in dete se dobro počutita v Huron Rd. bolnišnici. Čestitamo!

Mlad. pevski zbor SDD

Letna seja Mladinskega pevskega zbora SDD na Waterloo Rd. se bo vršila jutri večer ob osmih. Prosi se vse starše in one, ki se zanimajo za obstoj zbora, da se te važne seje gotovo udeležijo.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Rusija reformirala valuto in odpravila racioniranje

Korak v borbi proti inflaciji označen za "zadnjo vojno žrtev"

MOSKVA, 14. decembra.—Sovjetska zveza je nocoj naznanila, da bo v torek začela izdajati nov denar in da se ob istem času odpravi vsakršno racioniranje živil kot del vladnega programa, ki je naperjen proti inflaciji.

Sklep, ki sta ga sprejela kabinet oziroma ministrski svet in komunistična stranka, je bil obelodanjen v obliki naznanila moskovskega radia. Podpisala sta ga ministrski predsednik Stalin in Andrej Zdanov od Centralnega odbora komunistične stranke.

(Ta akcija sovjetske vlade je prvo priznanje, da je povojna inflacija prizaleda kontrolirano gospodarstvo Sovjetske zveze ter prihaja 10 dni po naznanilu ameriškega državnega departamenta, da so govorice o nameravani denarni reformi v Rusiji povzročile "navaie" na trgovine)

Dobil se bo en nov rubelj za vsakih 10 starih

Dekret glede denarne reforme določa, da se bo za vsakih 10 starih rubljev pri izmenjavi dobil en nov rubelj. Izmenjava se mora izvršiti v tednu med 16. in 22. decembrom.

Racioniranje je ukinjeno za ves živež in vse industrijske izdelke in vse konzumno blago bo obenem prišlo pod enotno kontrolo cen. Cena kruhu pod novo kontrolo cen bo 12 odstotkov nižja kot je bila pod dosedanjim sistemom racioniranja. Pivo bo 10 odstotkov cenejše, medtem ko bo ostala cena vodke in vina nespremenjena.

Uradno naznanilo dostavlja, da je namen novega programa borba proti inflaciji in spekulaciji, vsled katerih so se težne cene nekaterih predmetov zvišale od 10 do 15krat v primeri s predvojnimi cenami.

Prebivalstvo navdušeno za odpravo racioniranja

Prebivalci Moskve so ukinjenje racioniranja sprejeli z navdušenjem. Dekret, ki prizadeva slehernega izmed 200,000-000 prebivalcev Sovjetske zveze, prečital na radiju znani radijski naznanjevalec Jurij Levitan, ki je med vojno objavljaval vse važne vojne komunikacije.

V Moskvi so se pred javnimi zvočniki ljudje zbirali v gručah, radostno toliko drug drugega poramali in se živahno pomenkovali o novi odredbi, čim so spoznali njeno značilnost.

S tem dekretom bodo cene moke znižane za 12 odstotkov, makaronov in drugih žitnih jedil pa za 10 odstotkov. Obstojne cene racionirane cene pa ostanejo še nadalje za meso, ribe, mast, sladkor, konfekcije, sol, krompir in sočivje.

Cene čaja, mleka in nekaterih drugih potrebščin so bile zvišane nad sedanje racionirane cene, ki so označene za "prezizke", ampak te cene so navzlic temu nižje od onih, ki se računajo sedaj v "komercialnih" trgovinah, ki niso upoštevale racioniranja.

Valutna reforma ne bo spremenila mezd in plač

Mezde in plače se vsled valutne reforme ne bodo nič spremenile. Vse institucije so dobile navodilo, da svojim uslužbencem izplačajo njihov zaslužek za prvo polovico decembra

LEWIS JE UMAKNIL UNIJO PREMAGARJEV IZ AM. DEL. FEDERACIJE

WASHINGTON, 13. dec.—John L. Lewis in premogarska unija sta danes zopet "šla na sprehod", ko je sršogledi glavar ameriških premogarjev naznanil, da se unija umika iz Ameriške delavske federacije.

Sklep za umik premogarske unije iz Ameriške delavske federacije je bil sprejet na seji izvršnega odbora.

Ta korak je direktna posledica trpke borbe med Lewisom in predsednikom AFL William Greenom na zadnji konvenciji AFL, kjer je Lewis zahteval, da se Federacija upre podpisani anti-komunističnih zapršenih izjav, kakor predvideva Taft-Hartleyev zakon, medtem ko je Green njegovo stališče pobijal in na konvenciji zmagal.

Izvršni odbor je obenem izvolil Thomasa Kennedyja iz Hazletona, Pa., za tajnika in blagajnika premogarske unije.

Češko-sovjetska trgovinska pogodba

MOSKVA, 13. dec.—Predvečerašnjim je bila v Moskvi podpisana petletna trgovinska pogodba med Sovjetsko zvezo in Češkoslovaško, katero se smatra za prvo v vrsti podobnih pogodb širom cele Evrope.

Iz angleških virov so že naznanili, da se bodo prihodnjega maja pričela angleško-sovjetska pogajanja za sklenitev dolgoročnih trgovinskih sporazumov.

Glede češko-sovjetske pogodbe so bili objavljeni detajli. Po pogodbi bo Češkoslovaška dobila iz Rusije sirovine, ki jih nujno potrebuje v svoji industriji, dočim bo pošiljala v Rusijo železniške proge, petrolejske cevi, stroje, sladkor, blago, čevlje itd. V izjavi glede sporazuma je tudi rečeno da je Rusija z vpoštevanjem težav, v katerih se nahaja Češkoslovaška, odobrila češki vladi kratkoročni kredit.

Med obema deželama je bil podpisan tudi sporazum, tikač se plovbe ter znanstvenega in tehničnega sodelovanja.

RUSKI ARHEOLOGI NASLI 2.000 LET STARI TRUPLI

MOSKVA, 14. dec.—Skupina ruskih arheologov pod vodstvom S. I. Rudenka je našla 2,000 let staro "naravno ledenico", v kateri sta se nahajali trupli krasne mlade žene in mladega moškega. Trupli sta bili popolnoma očuvani.

V grobu, odnosno "ledenici", so arheologi našli tudi hrano, posebno sir, katero so tedanji sorodniki mladega para položili v grob. Hrana je bila tako dobro ohranjena, da so jo arheologi lahko jedli. Najdena so bila tudi trupla sedem konjev. Grob se nahaja v okrožju Altai, na meji med Sibirijo in Mandžurijo.

STANLEY BALDWIN UMRL V STAROSTI 80 LET

LONDON, 14. dec.—Na svojem domu v provinci Worcester-shire je umrl tekom spanja bivši premier Stanley Baldwin, pod čigar vlado je bil kralj Edward VIII. prisiljen odstopiti, ker je poročil razporočeno Američanko Wallis Simpson. Bil je 80 let star.

Francija zavrgla dve nadaljni noti ruske vlade

PARIZ, 13. dec.—Francoska vlada je ponovno zavrgla dve nadaljni protestni noti Sovjetske zveze.

Te dve noti je izročil francoskemu zunanjemu ministrstvu sovjetski vršilec diplomatskih poslov Aleksander Abramov. V eni teh not je Rusija protestirala proti aretaciji in izgonu osmerice Rusov, katere so francoske oblasti aretirale večeraj.

Prvi tajnik sovjetskega ambasadorja Aleksandra Bogomolova. Tega diplomatskega predstavnika Sovjetske zveze so francoske oblasti aretirale v Marseillu, ko se je pripravljal, da se vkrcna na ladjo "Pobjeda" in odpotuje domov.

Starikov je pristavil, da so trije člani sovjetske repatriacijske komisije tudi bili aretirani v Marseillu, med njimi eden, ki je imel potni list za diplomate.

V svojem odgovoru je Francija izjavila, da so bili Rusi prisilno izgnani, ker so prezrli ukaz, naj zapustijo Francijo, ki jim je bil izročen 8. decembra.

Agentje od F.B.I. so izpraševali Murraya

WASHINGTON, 14. dec.—V jutrišnji izdaji "CIO News" bo poročano, da so zvezni agentje iz urada FBI nedavno osebo izpraševali predsednika CIO Philipa Murraya glede političnih članov, ki so bili pribečeni v uradnem glasilu CIO.

Poleg Murraya so agentje od FBI izpraševali tudi urednika Allana C. Swima, in sicer so se njim vprašanja tikala izdaje z dne 14. julija, v kateri je Murray osebno odobril sodnika Ed. Garmata iz Baltimora, da je pri izrednih volitvah kandidiral za kongresnika.

Murray in Swim sta zveznim agentom povedala, da je organizaciji mnogo na tem, da se čim hitreje sodnijsko preizkusi ustavnost one točke Taft-Hartleyevega zakona, ki glasilom delavskih unij prepovedujejo kakršno koli politično aktivnost.

SLOVENSKO PRIMORJE JE VOLILO POSLANCE

LJUBLJANA, 12. dec.—V Slovenskem Primorju, ki je soglasno z mirovno pogodbo prišlo pod Jugoslavijo, so se vršile volitve za zvezni parlament Federativne demokratične republike Jugoslavije.

Udeležba pri volitvah je bila ogromna. V okrožju Sežane je glasovalo 98,9 odstotkov, v Idriji in Postojni po 98 odstotkov, v Tolminu in Solkanu pa 95 odstotkov registriranih volilcev.

ROXAS SE BO ODPOCIL

MANILA, Filipini, 14. dec.—Filipinskemu predsedniku Manuel A. Roxasu je njegov zdravnik ukazal, da mora oditi na pettedenske počitnice.

ANGLEŠKI VOJAKI ZAPUSTILI ITALIJO

BENETKE, 14. dec.—Poslednje angleške čete so se soglasno z določbo italijanske mirovne pogodbe vkrcale v Benetkah na ladje.

Amerika bo motrila Italijo, pravi Truman

Ameriške čete se utegnejo na poziv italijanske vlade vrniti, da ohranijo "mir in varnost"

WASHINGTON, 13. dec.—Predsednik Truman je danes izjavil, da bodo Zedinjene države gledale, da se v Italiji ohrani "mir, varnost, svoboda in neodvisnost" navzlic umiku njenih čet iz dežele.

Truman je izjavil, da bodo okupacijske čete umaknjene soglasno z določbami mirovne pogodbe. Dal pa je jasno vedeti, da se Amerika zanima za ohranitev "svobodne in neodvisne" Italije.

"Ako bo v teku dogodkov postalo jasno, da je svoboda in neodvisnost Italije direktno ali pa indirektno ogrožena, bodo Zedinjene države, kot podpisnica mirovne pogodbe in kot član organizacije Združenih narodov, obvezne, da razmotirajo, kakšne mere bi bile najbolj primerne za ohranitev miru in varnosti," je rekel Truman.

Zadnje ameriške čete se umikajo iz Italije

Kratko Trumanovo izjavo so tolmači kot opozorilo, da v nobenem slučaju Zedinjene države ne bodo ravnodušne, kar se tiče dogodkov v Italiji. Posebno zadnje besede "ohranitev miru in varnosti" tolmačijo v diplomatskih krogih kot svarilo, da se bodo Zedinjene države zanimale tako za zunanjo kot notranjo "nevarnost," ki utegne groziti Italiji.

Uradniki državnega oddelka so večeraj izrazili bojazn, da se bodo italijanski komunisti poskušili polastiti oblasti v Italiji, čim se bodo ameriške čete umaknile.

Mirovna pogodba določa, da se morajo angleške in ameriške okupacijske čete umakniti iz Italije 90 dni po ratifikaciji mirovne pogodbe, kar pomeni 90 dni po 15. septembru. Poslednje ameriške čete bodo soglasno s to določbo zapustile Italijo jutri pred polnočjo.

Ameriške čete se utegnejo vrniti

Kar se tiče Trumanove opazke glede korakov, ki jih bodo Zedinjene države podvele v slučaju nemirov v Italiji, se to smatra kot obljubo, da se bodo ameriške čete vrnile v Italijo, če bo to italijanska vlada zahtevala. Veruje se tudi, da bodo Zedinjene države takoj predložile organizaciji Združenih narodov kakršno koli kršitev določb mirovne pogodbe s strani komunistov.

Soglasno z mirovno določbo ostanejo na Svobodnem tržaškem ozemlju ameriške čete in sicer 5,000 vojakov, dokler governer (ki še ni imenovan), ne določi, da njih prisotnost na tem mednarodnem ozemlju ni več potrebna. Pod istimi pogoji se bo na Svobodnem tržaškem ozemlju nahajalo isto število jugoslovanskih in angleških vojakov.

Kongresnik John D. Lodge, ki je pred dvema dnevi vztrajal, da morajo ameriške čete navzlic določbam mirovne pogodbe še naprej ostati v Italiji, je izjavil, da se Amerika spuša "v rizik, da bo Italija postala druga Poljska, Trst pa drugi Danzig."

Kongresnik John D. Lodge, ki je pred dvema dnevi vztrajal, da morajo ameriške čete navzlic določbam mirovne pogodbe še naprej ostati v Italiji, je izjavil, da se Amerika spuša "v rizik, da bo Italija postala druga Poljska, Trst pa drugi Danzig."

Vlada zlomila splošno stavko rimskih delavcev

RIM, 13. dec.—Večeraš popoldne se je končala splošna stavka rimskih delavcev. Transportni delavci so se v rimski provinci vrnili na delo.

Smatra se, da je končanje stavke velika zmaga de Gasperi-jeve črne vlade, toda navzlic temu je delavski voditelj Giuseppe di Vittorio izdal "objavo zmage." Rekel je, da so "fašistični elementi" v vrstah policije krivi, da je stavka bila zlomljena.

(Poročila o končanju stavke so zelo konfuzna. Verjetno pa je, da je vlada zlomila stavko s silo, kajti takoj ko je bila razglašena, je policija nastopila proti skupinam stavkajočih delavcev. Poročila v ameriškem tisku pravijo, da je bilo aretiranih "850 komunistov" in pripisuje končanje stavke "odločni akciji de Gasperijeve vlade.")

SOCIALISTI VODIJO PRI PREDSEDNISKIH VOLITVAH VENEZUELE

CARACAS, Venezuela, 14. dec.—Prvi rezultati predsedniških volitev v Venezueli kažejo, da se kandidat stranke Demokratske akcije (socialistične) Romulo Galesas nahaja v vodstvu.

Galesas ima večino nad svojimi protikandidati v razmeru 2 proti 1.

Kot kažejo prvi rezultati, je socialist Galesas dobil 121,799 glasov, konservativni katoličan Rafael Caldera 36,578 glasov in komunist Machado 5,987 glasov.

ZENE PRVIČ VOLILE V BOLIVIJ

LA PAZ, Bolivija, 14. dec.—Pri občinskih volitvah, ki so se danes vršile v Boliviji, so prvič v zgodovini volile tudi žene. Poleg 13,000 volilcev je bilo registriranih 7,000 volilk.

PREIZKUSA SE NOV NACIN ZDRAVLJENJA RAKA

CHICAGO, 14. dec.—Klinike za rak bodo preiskusile nov način zdravljenja raka širom cele dežele in pod avspicijo posebne odbora Ameriške medicinske zveze.

FINSKA PLACUJE DOLG

WASHINGTON, 14. dec.—Finska še vedno plačuje svoj dolg. Državna zakladnica je dobila od Finske \$260,852.24, ki predstavlja odplačilo dolga soglasno s tremi finančnimi sporazumi.

RUSI UNICILI HITLERJEVO ZAVETJE

BERLIN, 13. dec.—Ruski armadni inženirji so danes z dinamitom uničili Hitlerjevo zavetje proti zračnim napadom. To je isto zavetje, v katerem sta baje Hitler in njegova ljubica Eva Braun storila samomor.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) —\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) —5.00
For Three Months—(Za tri mesece) —3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) —\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) —6.00
For Three Months—(Za tri mesece) —3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TRAGEDIJA EVROPSKIH OTROK

(Nadaljevanja in konec)

Kar se tiče Francije, tam nimajo posebne organizacije, ki naj bi skrbela za vojne sirote. Za njih skrbijo neodvisne privatne, verske in polvladne ustanove. Popolnih statistik glede števila vojnih sirot ni. Računa se, da jih je v okrožju Pariza več kot 10.000. Tu dobijo še neko osnovno šolanje v privatnih in verskih ustanovah, toda v ostalih področjih je to skoraj nemogoče. Umrljivost je bila med otroci velika takoj po vojni, toda stanje je v tem pogledu že boljše. Za časa vojne in takoj po vojni je prišlo do velikega razmaha mladinskih zločinov. Leta 1939 so francoske sodnije imele 12.000 slučajev mladinskega kriminala, leta 1943 pa 39.000. Javne zdravstvene ustanove vlagajo velike napore, da bi pomagale vojnim sirotam.

V Angliji nimajo velikih problemov z vojnimi sirotami, kajti tam jih je le 3.360. Za njih skrbijo ministrstvo za penzije. Vsak otrok dobi tedensko \$2.60 podpore, kar je dovolj za življenske potrebščine. Dobijo pa tudi dodatno pomoč za obleko in zdravniško oskrbo, ko je ta potrebna. Če je mogoče, se otrokom najde nov dom pri njih sorodnikih.

Sedaj prihaja na vrsto poročilo iz Jugoslavije. Razumljivo je, da nas to poročilo posebno zanima, kajti ti otroci so nam po krvi in jeziku najbližji.

Poročilo glede položaja v Jugoslaviji pravi, da je bilo v vojni uničenih 90 odstotkov vseh ustanov za socialno skrb. Jugoslavija se bori, da bi pomagala svojim 500.000 vojnim sirotam in na stotine tisoč sestradanim, golim otrokom, ki imajo starše, toda to je tudi vse. Vlada nudi potom raznih ministrstev 112.800 otrokom v šolah in vrhovi hrano popolnoma zastoj. Več kot pa 650.000 otrok dobi drugo podporo, kot čevlje, obleko in učne knjige, če vlada to premore.

Zdravniki, ki so pred kratkim obiskali deželo, pravijo, da strašno razsaja jetika in druge povojne bolezni. Poročajo o 10 do 12 tisoč slučajev odprte jetike. Pljučna jetika je zelo razširjena med malimi otroci.

Sirom dežele se lahko vidi otroke z eno nogo ali pa roko, ki se komaj vlečejo z nepopolnimi umetnimi udi, ali pa jih sploh nimajo. Večinoma so ti otroci žrtve min, ki so jih Nemci in Italijani položili vzdolž cest.

Tako se v kratkem pregledu glasijo ta katastrofalna poročila. Predno pa zaključimo, naj omenimo, da je A. D. zopet na najbolj hinavski način izkoristila poročila iz Jugoslavije za svoje propagandne namene. Tisti, ki so poročila sestavljali, so jih poslali brez kakršnekoli politične propagande, in naš namen je tudi bil, da jih tako podamo. Toda A. D., ki je svoje podatke črpala iz istih virov, je tudi nesrečo jugoslovanskih otrok vključila v svoje politično-propagandne namene. Takoj v začetku poročila A. D. z dne 10. dec.: "Geneva, Švica. — Ker je vojna in pozneje partizani uničili skoro 50 odstotkov vseh dobredelnih institucij po Jugoslaviji ..."

Poročilo iz Geneve sploh ne omenja "in pozneje partizani", ampak je to pristavil v Clevelandu, O., urednik A. D., ki vedno potvarja pa naj bodo tudi takšna poročila. Pri koncu pa zaključuje: "Včasih so za mnogo takih otrok skrbele redovnice v dobredelnih zavodih. Titova vlada jih je spodila na cesto in jim vzela zavode, to menda vse iz ljubezni do otrok." Seveda, tudi tega stavka ni v poročilu iz Geneve, Švica, ampak si ga je urednik A. D. kratkomalo izmislil. Poleg tega ni položaj nič boljši v Italiji, kjer redovnice in Vatikan skrbijo za otroke, kakor je razvidno iz poročil, ki smo jih objavili. Zvrčati krivdo za ta obupen položaj na jugoslovansko vladno, pomeni biti posebno velik spletkar in hipokrit.

Kaj so pri A. D. storili, da se olajša položaj teh otrok v Jugoslaviji? Nič niso storili, celo hujskali so naše zavedne in čuteče Slovence, naj ne prilagajo za otroško bolnišnico in za SANS. Kaj jih brigajo jugoslovanski otroci!

SPANIJA IMA TEŽAVE S PRODUKCIJO da Španija vsled nezadostne proizvodnje izdelke ne more izvoziti. MADRID, 14. dec. — Španski razvijati svojo zunanjo trgovino. Diktator Franco je danes izjavil, no.

Iz Francije se je vrnila nova skupina Slovencev in Hrvatov—izseljencev

Zopet se je vrnila v domovino skupina rojakov iz Francije, ki nam bodo z izkušnjami, ki so si jih pridobili v tujini, pomagali graditi našo domovino ter izzvesti industrializacijo in elektrifikacijo države. Pripeljali so se veseli in s pesmijo na ustih. Zeleniške vozove so okrasili s cvetjem in transparenti, s katerimi so pozdravljali maršala Tita, novo Jugoslavijo in naše narode. Pripovedovali so, kako so jih fašistični elementi, ki so pobegnili z Jugoslavije, posebeno v Parizu strašili, naj nikar ne hodijo v Jugoslavijo, kjer sta lakota in teror, da jih bodo zaprli itd. Tudi francoska policija jim ni bila naklonjena ter jim je ob povratku v Lensu prepovedala, da bi se poslovali od Francozov in Jugoslovancev, ki so prišli na kolodvor. V Podrožju, preden so prišli v Jugoslavijo, pa so angleški vojaki metali kamenje na vlak. Povratniki so jim odgovorili s pesmijo in vzdiki maršala Tita.

"Z nobeno propagando nas niso mogli zastrašiti," nam je pripovedoval bivši sekretar sindikalne organizacije in predsednik Združenja Jugoslovancev v okrožju Pas de Calais tov. Martin Hajšinger. "Šli smo z veselimi srcem in težko smo čakali ta dan. Mnogo jih je, ki bi radi šli, pa za enkrat ni mogoče. Vemo, da se tu doma borite z mnogimi težavami, vendar smo jih pripravili skupno z vami premagovati. Z vsemi silami se bomo tudi mi borili za izpolnitev petletnega plana. V tujini smo morali težko garati za tuje kapitaliste, zdaj pa bomo imeli prijetno zavest, da delamo za naše narode in zase." Ob njem se je vsa srečna smejala njegova žena z otrokom v naročju. "Škoda, da ni tukaj tudi onih dyeh, ki delata na mladinski progi," mi je rekla.

Povratniki, ki so dospeli na Jesenice v ponedeljek, so po večini rudarji, ki so pred mnogimi leti odšli v Francijo, ker doma niso mogli živeti. Njihovi sledilci, izmučeni obrazi nam pričajo govore, da smo morali težko in brez oddiha delati.

Organizacijska sekretarka Centralnega odbora Združenja Jugoslovancev v Franciji tov. Gabrijele Rožič nam je povedala, da je v Franciji zakon o socialnem zavarovanju sicer dober, toda ne izvajajo ga posebno za inozemce ne. Bili so primerni, da je imel inozemski delavec, 100 odstotni invalid, ki se je ponesrečil pri delu, dnevno 1 frank pokojnine. Kako bo za delo nesposoben človek živel s 30 franki mesečno, ne zanima kapitalista, ki mu je delavec pustil svojo moč in svoje zdravje.

V splošnem se je življenje delavcev po vojni zelo poslabšalo. Od tedaj pa do danes so se plače zmanjšale priročno do 40 odst., cene življenjskih potrebščin pa so se zelo zvišale. Povprečno zasluži delavec 10.000 frankov mesečno, 1 kg mesa pa stane 500 do 700 frankov. Tekstilij je sicer dovolj, toda so tako drage, da jih delavec ne more kupiti. Preprosta ženska obleka stane 5000 frankov. Obrok kruha pa se je v zadnjem času znižal na 150 gramov na dan.

Med povratniki je tudi precej gozdnih in drugih strokovnih delavcev. Vsi bodo odšli po potrebi v razne kraje naše države, največ na Hrvaško in v Slavonijo. Nekaj rudarjev bo šlo tudi na Primorsko v premogovnik Rašo.

Med povratniki je največ Hrvatov, precej je tudi Slovencev in nekaj Črnogorcev. Z njimi je potovala tudi skupina Albancev, ki se skozi našo državo vračajo v svojo domovino. S seboj nosijo lepo izdelano avtomatsko puško, ki jo bodo poklonili svojemu vodji, generalnemu polkovniku Enverju Hodži.

153 Slovencev in Hrvatov se je vrnilo iz Nemčije

Jesenice, 11. nov. — V soboto se je iz ameriške okupacijske cone Nemčije vrnilo 153 Slovencev in Hrvatov. Med njimi so nekateri s Krškega polja, ki so jih nacisti izselili v prvih mesecih okupacije, nekateri pa so bili poslani na delo v Nemčijo. Nekaj je bilo tudi takih, ki so nahujskani od Nemcev in do-

INOZEMSKI MLADINCI IN MLADENKE PRI GRADNJI MLADINSKE PROGE

V zaključni fazi del na mladinski progi so naši ljudski mladinci poštvalno pomagale pri delu poslednje brigade iz inozemstva, ki so s tem znova pokazale veliko solidarnost demokratične mladine vsega sveta. Ob koncu oktobra je gl. štab mladinskih delavskih brigad s posebnim odlokom proglasil za udarno IV. tržaško mladinsko delovno brigado "Aldo Cernelli" in ji izrekel priznanje za poštvalnost v poslednjih naporih za pravočasno zgraditev proge. V začetku novembra je glavni štab z drugim odlokom izrekel enako priznanje III. palestinski mladinski delovni skupini za njeno poštvalno pomoč brigadni progi. Te dni pa je proglasil za udarno avsaralsko mladinsko delovno skupino, ki istočasno izrekel priznanje in zahvalo. Ta skupina je v 4 in pol mesečnem delu na progi pokazala s svojim delovnim poletom in stalnim preseganjem norme svojo odločnost, dati svoj prispevek za poglobitev prijateljstva in okrepitev enotnosti demokratične mladine. Enako priznanje in zahvalo je glavni štab izrekel II. nizozemski delovni skupini "Gewit Jan van der Ven" in jo proglasil za udarno v znak priznanja za poštvalnost v poslednjem naskoku za zmagovito dovršitev del na progi. Končno je glavni štab proglasil večje število udarnikov iz III. mladinske delovne skupine jugoslovanskih izseljencev iz Vestfalije.

Kako veliko pozornost je vzbudila gradnja mladinske proge Šamace—Sarajevo v vsem svetu in kako velika je bila pripravljenost demokratične mladine sveta sodelovati pri tem veličastnem delu Ljudske mladine Jugoslavije, nam najbolj nazorno kažejo podatki o celotni udeležbi inozemskih brigad in skupin pri delu na mladinski progi.

Skupaj z brigadami Ljudske mladine Jugoslavije je delalo pri gradnji proge 56 inozemskih mladinskih delovnih brigad in skupin s 5842 mladinci in mla-

mačih izdajalcev ob osvoboditvi zbežali na Koroško. Okusili so težko življenje v taboriščih, kjer ni hrane in obleke in so na vsakem koraku občutili zaničevanje s strani poštenih Avstrijcev. Kljub propagandi in lažem, ki jih pod pokroviteljstvom ameriških okupacijskih oblasti širijo o novi Jugoslaviji najrazličnejši kvizlinški elementi in vojni zločinci, so se odločili za povratek v domovino. Pravijo, da bodo začeli živeti novo življenje in da bodo tudi oni pomagali graditi našo lepšo bodočnost.

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

dinkami iz 42 raznih držav sveta.

Pri gradnji proge je delala mladina Poljske, Češkoslovaške, Bolgarije, Grčije, Albanije, Romunije, Madžarske, Francije, Anglije, Italije, Trsta, Danske, Švedske, Norveške, Nizozemske, Belgije, Švice, Avstrije, Irske, Islanda, Združenih držav, Kanade, Avstralije, Indije, Palestine, Egipta, Republikanske Španije, Voetnama, Zpadne Indije, Madagaskarja, Martinika, Maroka, Irana, Konga, Alžira, Indonezije, Malaje, Kitajske, Južne Afrike, Nove Zelandije in Burme.

Od teh 56 mladinskih brigad in skupin, v katerih je bilo zastopanih 46 narodnosti, je bilo 33 brigad in skupin proglašene za udarne. Nekateri brigade in skupine so bile proglašene dvakrat, trikrat in celo štirikrat za udarne. Tako je albanska delovna brigada "Kemal Stafa" prejela štirikrat naziv udarne brigade. Tri brigade so bile trikrat proglašene za udarne, in sicer grška mladinska delovna brigada "Georgi Siandros" I. koroška mladinska delovna brigada Franc Tavečan-Lenart in bolgarska mladinska brigada "Georgi Dimitrov", šest brigad pa je dvakrat dobilo naslov udarne brigade, in sicer I. grška brigada "Epon", II. češkoslovaška brigada "Jan Sverma", I. tržaška brigada "Alma Vivoda", III. tržaška brigada "Vojka Šmuc", II. avstralska delovna skupina in II. koroška mladinska delovna brigada "Matija Verdnic-Tomaž". Ostalih 23 inozemskih mladinskih brigadnih skupin pa je enkrat prejelo naziv udarne brigade ali skupine.

Tudi posamezni brigadirji v inozemskih brigadah so dobili za svoje poštvalno delo in stalno preseganje delovnih norm udarniški naziv. Tako je bilo med inozemskimi brigadirji proglašanih 745 udarnikov, še več je število brigadirjev iz inozemskih brigad pa je glavni štab imenoma pohvalil.

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Prosvetni in kulturni preporod istrskega delovnega ljudstva

Ko so včasih govorili o življenju v Istri, o njenem gospodarskem in kulturnem stanju, so deželo vedno imenovali "tužno Istra." Tedaj je bila Istra zares tužna. Beneška gospoda ji je kot pijavka sesala kri, uničevala njeno gospodarstvo in ovirala njen kulturni razvoj. Tudi Avstrija je bila za Istro prava mačeha. Dajala je potuho italijanskim šovinistom. Ko pa je zavladal fašizem, je dosegel gorje svoj vrhunec.

Pod Avstrijo bi bilo lahko kljub vsemu mnogo več storjenega, če bi tedanji domoljubi dejansko bolj čutili s svojim ljudstvom in ne z njegovimi "izbranci." Šele po osvoboditvi so padle vse ovire in slovensko istrsko ljudstvo je dobilo vse možnosti, da se tudi kulturno dvigne in nadomesti, kar je prej zamudilo. Istra koraka sedaj v bodočnost, čeprav so prvi koraki bolj težavni in naporni. Uspehi

so vidni povsod, po vseh vaseh pri starih kot pri mladih.

Poglejmo malo nazaj, da bomo videli vso razliko, med preteklostjo in sedanostjo:

Pred davnimi leti

Istran mora le garati in delati za gospodo. Enak je vprežni živni. V obalnih mestecih se šopiri gospoda le grofovski sinovi hodijo v šole (confraternite). Mesto skrbi le zase, podoželju ne da niti drobščine svojih dobrot. Deželan ga hrani, mu zida palače, s katerimi se meščani potem bahajo, toda v mestu je on tujec, mora ven, da ga mesto ne pogoltne. Pismen človek, po vaseh je bila vrana in tega se meščanska gospoda boji, ker se čuti enakovrednega mestnemu bogatstvu. Nepismeni, neizobraženi kolon ima čut manjvrednosti, zato ostane hočeš, nočeš podložen mestni gospodi.

Po svetu kipi, ljudstvo se otreša srednjeveškega pepela. Kmeč-

ki sin gre v mesto delat v tovarni. Takoj sprevidi, da mora priti tudi za knjigo. Postane samouk. Težko mu gre še bolj kot v tovarni, toda zadoščenje je večje in to ga še bolj spodbuja. Ker v njem gori, ponese plamen še na deželo. Naši pradedje po vaseh se začnejo mučiti z "druganimi" črkami, iz mesta prihaja duševna hrana, širijo se knjige in časopisi. Tudi kmečki sinovi obiskujejo višje šole.

In glej istočasno se zboljša življenjsko stanje po vaseh, boljša se kmetijstvo, način življenja je bolj človeški. Le vprašajte vaše stare očete, one stare, kako so živeli, ko je še malokateri v vasi znal čitati. Strojve in umetnih gnojil prav gotovo sedaj ne bi domeli, če ne bi bilo prej šol in knjig.

Naša prosvetna društva
Zal se je naša deželica kasno prebudila zaradi že omenjenih vzrokov. Značilno je, da so se najprej prebudile vasi, kjer ni bilo kolonata. Tako je bila že pred 70 leti v Dekanih prva slovenska šola, prva čitalnica, tako v Šmarjah, v Krkavcah itd. Rasti so začela prosvetna društva tudi po drugih vaseh. Naši ljudje so jim dajali krasna imena, "Zarja," "Zvezda," "Jadran," "Svoboda."

Tudi po 25 letih črne dobe so še vojne posledice teh naših starih društev. V bolj oddaljenih vaseh je že šlo, toda bližje mesta je bila grenka.

"Paron" je prepovedal svojim kolonom govoriti v njih jeziku, otrok ni pustil v slovensko šolo. Če si v mestu spregovoril v slovensčini, so te kmalu pognali pogledat, če je slana morska voda, ali pa so ti pri belem dnevu pokazali, koliko je zvezd na nebu. Olikani meščani so zmerjali naše kmete, da nimajo svojega jezika, da je njihov le grda govorica. To je mučilo našega človeka in nisi mogel pomagati dolgo let, dokler ni zarožljalo tam od Slavnik in je še sam potem mesto za pero zgrabil puško, da je prepolil črnega vraga.

Pobegli so zelenci in črnorajčniki, pa tudi gospoda se je poskrila v svoje brloge in zgubila zemljo. Po naših vaseh je zaživel. Prosvetna društva so zrasla in še rasejo kakor gobe po dežju. Kmečka žena se sedaj več ne boji govoriti po mestu v svojem jeziku. Sedaj spoznavajo, kako je lepa slovensčina, ko gijnjena posluša svojega otroka, ki na prireditvi lepo podaja domačo, slovensko pesmico.

Knjige in časopisi
Namesto starih "cicmarjev," ki so nekdanj razveseljevali goste na ženitovanju ali na "šagri" s kontrabasom, trobento in harmoniko, poslušaj sedaj po istrskih vaseh prave godbe, ki so kos vsaki meščanski. Če poslušaj Brtočane ali Osadce, podvoimš, ali niso morda Tržačani. In

ne igrajo samo po plesih. Na kulturnih prireditvah nastopajo in tekmujejo med seboj.

Skoraj po vseh vaseh imamo knjižnice, časopisi prihajajo v vsako istrsko vasico. Nekateri bolj marljivi in brihtni ne čitajo samo, vneto se oglašajo v naših listih iz Babičev, iz Šmarij, Pomjania in drugod ter s tem opozarjajo na ljudstvo na delo, posebnosti in potrebe svojega domačega kraja.

Zvečer marsikdo vzame knjigo v roke, toda teh primerov je še vedno premalo. Še in še več je treba čitati in se učiti, da bomo daleč prekosili in prehiteli tudi na kulturnem polju vse one, ki so nas nekoč zapostavljali in prezirali.

V nekaj dneh bomo imeli v Tržaški Istri "Teden naše kulture." Pospešili bomo naše kulturno delo, napravili načrte in jih v zimskem času tudi izvedli, da bomo z dvigom kulture zajamčili naš obstoj in gospodarski napredek. Bratje Hrvati v Bujsčini so ta teden že imeli od 7. do 12. oktobra. Vse vasi so medsebojno tekmovala s kulturnimi prireditvami in napravile načrt za kulturno delo.

Po nekaterih naših vaseh moramo še odpraviti nepismenost, ker je ta še naša sramota, ostane fašizma, ki mora izginiti. Tako bomo ponosni sami nase in na svoj jezik, na svojo kulturo, da nas ne bo nihče več zaničeval in gospodarsko izkoriščal. Pri naporih nam bodo naši učitelji vedno pomagali.

Nekaj podatkov
Takoj po osvoboditvi sta bili v vsej Slovenski Istri le dve učitelji, prosvetnega društva nobenega, ostalega nič.

Letos imamo 35 osnovnih šol, 102 učitelja, skoraj 4.000 učencev, devet otroških vrtec, eno učiteljsko (Portorož), dve gimnaziji (Koper in Portorož), srednjo tehniško šolo (Koper), eno pomorsko trgovsko akademijo (v Smedenu) ter vinarsko in sadjarsko šolo v Skocijanu pri Koprju. Prosvetnih društev je 20. Najboljša so v Vanganelu, Brtokih, Dekanih in Čezarjih. Knjižnic je 16. Od teh je najbolj bogata v Dekanih. Godb na pihala je 10 (kateri okraj jih ima toliko). Najboljša med vsemi je vsekakor ona iz Brtokov.

V kratkem bodo ustanovili še osem prosvetnih društev in devet knjižnic.

Analfabske ter nadaljevalne večerne tečaje bodo priredili to zimo po vseh vaseh, kjer so šole.

Raven kulturnih prireditev se je močno dvignila.

K temu so pripomogla posebno medsebojna gostovanja, skupni nastopi in tekmovanje med posameznimi društvi. Nekateri vasi kot Dekani, ki imajo mnogo možnosti, pa bi dosegle še več.

Ponatis iz "Delavsko-kmečke enotnosti."

PREŽIHOV VORANC:

Boj na požiravniku

(Nadaljevanje)

Ko je šla skozi log, ji je ob pogledu na pokošene redi zastal korak. Pri tem jo je preletelo toplo, a grenko zadoščenje.

Ko se je Dihur po malici vračal od sosed, je onemel, obstal pred "bradavico." Toda nagrbano lice se mu je takoj razvedrilo, pri sreču pa mu je bilo mehko in trpko hkrati.

Zvečer se nista niti z besedico dotaknila minule noči. Tem strastnejši sta govorila o nujnih delih, kakor bi hotela drug drugega prekositi. Skrb za vsakdanji kruh ju je začela podžigati in vse naslednje noči so bile za oba po večini svetle; podnevi sta garala po dlinah, ponoči pa doma. Tako sta se gnala nekaj dni, požela ječmen, ga zložila, navozila na njivo in vse pripravila za repino setev. Naslednjega dne sta hotela ostati doma in iti zgodaj zjutraj orat.

Že v mraku pa je prišla k bajti Modrejeva dekla:

"Gospodar so rekli, da morate priti jutri zjutraj."

"Jutri smo mislili sejati rep."

Toda deklina je bila naučena in je rekla:

"Gospodar so rekli, da drugič lahko h komu drugemu greste po prasce!"

To je bilo hudo in jasno povedano. Spomladi je dobila Dihurka pri Modreju par prascev in je ostala polovico dolžna.

Na dvorišče je legal mrak, na vzhodu se je narekovala luna, z vzhoda pa je žarela v širokem pasu. To je naznanjalo skorajšnji dež. Tudi od gore sem je pihljaj sumljiv vetrič.

Ko je Dihur razgledoval nebo, je Dihurka že odločila:

"Se nocoj bom raztrosila gnoj in jutri zjutraj lahko začneš ob svitu. — Do Modreje je samo dobre pol ure."

S temi besedami je zdrknila z gnojnimi vilami na njivo.

Dihur je dvakrat premeril dvorišče, nato je molče napregel in poklical Neča. Deček, ki je bil šestnajst ur na nogah, je zakajal:

"Moramo, zaradi dežja!" je tolmačil Dihur.

Ko je žena raztrosila gnoj, je rekla:

"Kar spočita sem, trosila bi vso noč!"

"Pojdi spat, da boš zjutraj mogla vstati!"

Mali, zaspani Neč je slabo gonil, krava, ki je bila priprazena namesto bavšaja, je bila juncu preslaba, uhajala je iz brazde, da so se venomer delali oplazi. Dihur je pozabljal, da je noč, in je vpil kakor podnevi, da so prepelice po žitih plašno utihale.

Materi se je deček zasmilil; vzela je šibo in gonila sama. Medtem je Neč na ozaral trdno zaspal. Dihur ga je pokril s snopjem, da bi se ne prehladil. Nato sta orala dalje.

Na zvezdah se je poznalo, da je moralo biti že čez polnoč. Tedaj je Dihurka rahlo vzdihnila: "Pusti me malo!"

Sedla je v brazdo. Vol in krava sta začela prežvekovati. Dihur se je usedel na merjasca in si natlačil pipo. Tudi on je bil utrujen.

"Kaj ko bi spregla?"

Žena ni odgovorila.

"Zaspala je!" je sočutno šinilo Dihuru v glavo.

Ne da bi čakal na njen odgovor, ji je segel pod vzglavje in jo hotel dvigniti v naročje. Ko pa je pritisnil njeno telo k sebi, ga je takoj izpustil. Bilo je mrzlo in skoraj negibno. V glavo

mu je planila vročina, na mah je pozabil na oranje in na vse drugo. V hipu je slekel jopič, pokril z njim njena nedra, potem pa zdirjal čez njive k sosedu kakor brezumna žival.

Cetrt ure pozneje se je vrnil s šlepetajočo sosedo. Dihurko so krči prevladali v brazdo, da je z obrazom ležala na gnoju. Bila je nezavestna. Tik pred njo sta vol in krava nepremično prežvekovala.

Dihurka je spovala.

Medtem je prišel tudi sosed. Položili so jo na otep slame in jo zapeljali domov, kjer je ležala v nezavesti še ves naslednji dan. Zvečer, ko so prve deževne kaplje udarile na majhna okenska zaohtle izbe, Dihurke ni bilo več. Do takrat bi ravno tudi repa o pravem času prišla v zemljo.

Ko so jo nesli pogrebiti čez polje, je še vedno tičal merjasec v brazdi nazorane "bradavice." Imela je velik pogreb, prišli so Jaromili, Modreji in vsa širna soseska. Duhovnik je govoril v srce segajočo popotnico. Ženske so se komaj zdržale, da niso Dihurja kar pri grobu napadle, zakaj od ust do ust je šlo, da je njene smrti kriva Dihurjeva zdrstost. Bale pa so se, da bi ga vrgla božjast. Okrog njega se je ovijalo pet mladih Dihurčkov in neukročeno vekalo:

"Mamica, mamica, pridi nazaj! ..."

Koj po Dihurkini smrti je pri-

Harmonike
nove in rabljene; junior ženske in profesionalne vrste. Ekskluzivni Ranco modeli.
August LeVanti Home Studio
3201 W. 97 St. WO 2242
Odprto ob večerih in nedeljah

PIJANCEVANJE?
Prenehajte hrepeniti po pijači; tajna raba INNEBRIN.
KREJCI DRUG
2601 Lorain
MA 8557
Varno, učinkovito. Pokličite ali pišite.

WIDGOY'S PHOTO STUDIO
485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmeri cen. Odprto ob nedeljah.

Bivši vojaki
imajo priliko, da se izučijo barvarskega dela, katero je zelo dobro plačano.

Zglasite se pri
ED KOVAC
960 E. 185 ST.

AUGUST KOLLANDER
v Slov. Nar. Domu,
6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zabojke za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

šel sosed k bajti in dejal:

"Prodaj mi kajžo vsaj zdaj! Čemu ti bo ta težava?"

"Tudi zdaj ne prodam! — Toda povejte vendar, kaj vam je na bajti? Saj vsi pravite, da nič ne zraste!"

"Ni mi za rast, ali tvoj svet tiči v mojem kakor klin!"

V resnici pa je izvedel Dihur že prej, kake namene ima sosed. Nekoč se je pri Hrastu napil in se bahal, da bo potegnil vodo iz Dihurjevih požiravnikov in napravil žago. Drugi so zopet pravili, da bi Dihurjevo bajto rad zamenjal z nekim grofovskim svetom, ki mu leži pri rokah. In grof bi se tako z gore stegnil v dol.

"Prodaj mi rajši ti tvoj suhi rob, ki meji na moj lapuh! Napravil bi tam-suhu njivo!"

Sosed se je razburil: "Se rad boš prodal!"

Prihajali so še drugi in sprasovali za pastirji in pastiricami:

"Dovolj jih imaš doma, daj mi Neča, daj mi Miciko. Pri nas jima ne bo hudo."

Dihur pa je odgovarjal: "Dokler bom mogel delati, bodo otroci pri hiši!"

Ostal je sam z otroki ter ril dalje, kakor je mogel. Micika je stopila na materino mesto in bila z desetimi leti že cela gospodinja, razumna in modra. Ker je nosila materine obleke, je bila videti še resneša.

Velik križ je bil s šolo. Otroci niso imeli obleke, ne obutve in čim bolj so doraščali, tem manj časa so imeli za njo. Razen tega

se jim je šola tudi sama na sebi priskutila. Otroci so jih zmerjali: "Dihur smrduh!" zopet drugi so vpili: "Krompir, krompir..."

Nekega dne je vstala krčmarjeva deklina in zatožila:

"Jaz ne bom sedela zraven Dihurke, ker ima uši. Doma so mi prepovedali."

Na Mickini glavi je učitelj res našel cela gnezdišča gnid. Miciko je bilo sram, da je jokala. Med jokom je vzdihnila:

"Nimam matere..."

Učitelj jo je poslal domov in ji ukazal:

"Kadar boš čista, se smeš vrniti!"

Doma jo je Dihur utešil, ji opral glavo z lugom, nato pa rekel:

"Poslej boš ostala doma!"

Tako je bilo tudi z drugimi. Neč je v jezi zagnal v zmerjavca kamen in ga pobil na tla. Oblast je Dihurja klicala na odgovor. Objubil je, da bo fanta kaznoval, in ga je res premlatil, kakor se je spodobilo. Potem je dejal:

"V šolo ne pojdeš več, doma boš delal."

Zaradi večnih zamud je imel neprestano opravka z oblastmi, ki so ga kaznovale z globami in ga tudi zapirale. Toda vse za stonj, komaj so otroci za silo odrasli, so ostajali doma.

Dihur se je zagovarjal: "Prvo je kruh—od učenosti ne moremo živeti!"

Podobno kakor s šolo je bilo tudi s cerkvijo. Dihur sam je sicer redko, vendar dosti redno zahajal v cerkev. Dokler je živel

Dihurka, je pošiljala Neča in Miciko redno v cerkev, po njeni smrti pa so tudi to začeli zane-marjati, ker ni bilo potrebne obleke.

Farni duhovnik je sklepal nad Dihurjem roke:

"Kaj misliš, Dihur! Pogane boš vzgojil!"

Dihur se je izvijal z revščino, da sam ne utegne, da bo, ko odrastejo, to drugače.

"Ti si odgovoren za duše svojih otrok!"

"Doma molimo vsako soboto rožni venec."

"To je premalo, prijatelj moj, pošiljaj jih tudi v cerkev!"

Namesto tega se je Dihur sam ubijal s krščanskim naukom.

Ob poletnih nedeljah, kadar je imel čas, je gdnal otroke pod tepko za bajto, odkoder se je videla vsa pliberška ravan noter do Drave in za njo sivi kraji gor do Svinjske planine. Tam so se

V blag spomin

30. obletnice smrti naše ljube mame

MARIJE KRES

katera so preminula 15. decembra 1917

Trideset dolgih let je že minulo, odkar ne slišimo več Vaš glas, odšli ste od nas za večno. Počivajte v miru poleg ata in hčere Mici!

Žalujoci sinovi in hčere:
Ivana Černe, Edward, Ignacij in Ernest v g. Legu pri Litiji, Slovenija
in tu v Forest City, Pa., Amerika, Ljudmila Kres.

Cleveland, O., dne 15. dec. 1947.

Dela za ženske

PRODAJALKA
Ženska z znanjem knjigovodstva, ki bi se naučila šiviljskega trgovstva. Tedenska plača. Vprašajte za Mr. Chambers.
SINGER SEWING MACHINE CO.
1016 Euclid Ave.

Ženska za hišna dela,
lahko delo in nekaj kuhe; včasih bi pomagala z otrokom; majhna hiša; nič pranja. Mora ostati preko noči.

Gates Mills 694

STENOGRAFIKA
Ne nad 35 let stara; ji mora ugajati splošno pisarniško delo; stalno delo v prometnem oddelku. 5½ dni tedensko. Tedenska plača.
THE WESTERN EXPRESS CO.
1277 E. 40 St.

Prodajalke
POLNI ČAS;
TEDENSKA PLAČA.
Fanny Farmer Candy Shops
1930 E. 6 St.

Knjigovodkinja—tipkarica
za vodstvo urada v skladišču. Izvrstna prilika za pravo osebo.

State Bottle Co.
2722 E. 51 St., HE 7177

File klerkinja
za polni čas; plača od ure; dobra služba za zanesljivo dekle.
MIDDLE ATLANTIC TRANSPORTATION
2601 St. Clair Ave.

Operatorice šivalnih strojev
za delo na ženskih suknjah in suits. Plača od ure za začetek. 2. nadst.

Fellenbaum's
610 Frankfort Ave. vogal W. 6th St.

STAREJŠA ŽENSKA
za gospodinjstvo delo in oskrbo dveh otrok brez matere; dober dom in zanesljiv; mora ostati preko noči. Tedenska plača. Zahteva se priporočila.

Montrose 651 J

Graphotype operatorica
za delo na stroju na kolesa; dobra plača na teden ali od komada. Pokličite

MR. MEYER — CHerry 6340

HIŠNA DELA
Išče se ženska za hišna opravila v modernem domu; popolnoma opremljena perilnica; oče in hči sta zaposlena. Mora biti dobra kuharica in zanesljiva ter zmogla postreči gostom. Prosta ob četrtkih in nedeljah. Vpraša se kadarkoli razen v soboto ali nedeljo, med 9. zj. in 4. pop. Plača \$25 tedensko.
3815 W. 34 St.

vlegli in začel se je krščanski nauk. Dihur je otrokom razlagal neskončno božjo dobrotljivost in večne krščanske resnice. Otroci so zamaknjeni molčali in grizli travo.

"Kakšne vere so Kovačevi?" je nenadoma vprašal enooki Pungra.

"Krščanske, kakor mi!"

"Zakaj nas pa zmerjajo?"

(Dalje prihodnjé)

Dela za moške

Punch Press operatorji
IZURJENI. 2. ŠIFT; PLAČA OD URE. 40 UR TEDENSKO.

Cleveland Pressed Steel
3860 E. 91st St.

Vajenci
za assembly delo pri strojih. Podnevni šift; plača od ure; 40 ur tedensko.

Cleveland Pressed Steel
3860 E. 91st St.

Nut Punch operator
večerno delo; mora biti znan dela na Waterbury cold nut strojih. Plača od ure.

WASMER BOLT & SCREW CO.
13000 Athens Ave., Lakewood

Mlad moški
STALNO DELO Z DOBRO BODOČNOSTJO. TEDENSKA PLAČA.
15025 Detroit Ave.
Singer Sewing Center

Metal Cabinet Finishers
VISOKA PLAČA OD URE. STALNO DELO.

McMillin Metal Works
1794 E. 55 St.

Lathe delavci
Prednost imajo izurjeni moški. Podnevni šift; plača od ure; 40 ur tedensko.

Cleveland Pressed Steel
3860 E. 91st St.

Snažilci oken
STALNO DELO; DOBRA PLAČA OD URE.

The Prospect Window Cleaning Co.
1107 Bolivar Rd., CH 6991

Išče se pometaja
MORA BITI ZANESLJIV DELAVEC. PLAČA OD URE. Za delo od 4. do 12.

EX 2626

Nočni kurjač
Licenciran; 6-dnevni teden; 8 ur na dan; za samo nekaj ali vse oskrbovanje; tedenska plača. Pokličite v ponedeljek za intervju
RAINBOW HOSPITAL
EV 4280

Lathe delavec
TURRET LATHE OPERATOR. PONOČNI ŠIFT. PLAČA OD URE. STALNO.
Royal Machine & Tool Co.
700 E. 163 St.

Mladi moški
stari nad 18 let za postavljanje kegljev. Provilija.

Jahco Recreation Center
5440 DUNHAM RD.

Diemakers
Zmožni izdelati lamination dies; tudi brusarji na drugih finih delih. Plača od ure.

Tools & Gages, Inc.
3112 E. 63 St.
(Vzemite E. 55th poulično do Truscon)

Band Sawyer
ali Shaper delavec; prednost ima izurjen delavec, toda ni nujno. Dobra plača od ure. Stalno.

THE TAYLOR CHAIR CO.
Bedford, Ohio

Zemljišča

BRECKSVILLE — Velika hiša; solčna soba, obednica, družabna soba; velika kuhinja, kopalnica in spalnica na 1. nadst.; 4 spalnice in šrambe za obleko na 2. nadst. Na zelo lepem mestu. Za podrobnosti pokličite Brecksville 7164 ali LO 5464.

Dela za moške

Fantje
od 16 do 18 let, za razvažanje; dobra prilika za napredovanje. Izurjeni za zavijanje paketov. Plača od ure.

S. BARKERS & SONS
729 Prospect

Pressman
ZA KLUGE IN MILLER STROJE; IZURJEN. PLAČA OD URE.

W. H. Kull Co.
1051 POWER AVE., CH 4337

Horizontal Boring Mill operator

IZURJEN — PLAČA OD URE
BOEHNEN TOOL CO.
13958 Lorain Ave.

Moški za šivanje in vlaganje preprog
IZURJEN — PLAČA OD URE
Stalno delo. Zglasite se osebno.
WEST SIDE CARPET CLEANING COMPANY
4005 Bridge Ave.

IŠČE SE OSKRBNIKE

Moški srednje starosti; poštenu in z priporočili, za snaženje in oskrbniško delo. Dobra plača od ure.

AMERICAN STEEL & WIRE CO.
2650 Broadway — MA 0375

Spindle CARVER

izurjen za delo pri mizi ali na opremi za urade.

Dobra plača od ure; stalno.
THE TAYLOR CHAIR CO.
Bedford, Ohio.

Moški dobijo delo takoj

Imamo več služb na razpolago v naši livarni.

Izborna prilika. Visoka plača na uro. Zglasite se danes.

Chase Brass & Copper Co., Inc.
1155 BABBITT RD.
Euclid, O.

Johns-Manville Home Insulation Dept.

ima na razpolago delo za dva prodajalca, stara nad 45 let. Važno je, da imata avto. Izvrstna prilika za dober zaslužek na provizijo. V zagotovljenem okraju. Vas izučimo in z vztrajnim delom, imate sijajno bodočnost. Pišite nam

A. M. RACKETT, Mgr.
Johns-Manville Sales Corp.
1900 Euclid Ave., Cleveland 15, O.

Preizkuševalci

Službe imamo na razpolago v našem oddelku za

PREIZKUŠNJE LAY-OUT DELAVCE NA KOVINI

KLEPARJE IN FINISERJE
in za razna druga dela v oddelku za vzorce

G.M.C. TRUCK & COACH DIV.

General Motors Corp.
660 SO. BLVD.
PONTIAC, MICH.

ELECTRICAL Gifts

Frigidaire
made only by
General Motors

Frigidaire Refrigerators • Electric Ranges
Home Freezers • Electric Water Heaters

FRIGIDAIRE
Dostavimo za božič

PRIDITE IN OGLEDITE SI NOV MAYTAG

LUČI za božična drevca \$1.49
Pressure Cookers, reg. \$13.95 **8.95**
Visoke svetilke, se obrnejo na 7 strani (vključivši senčnik) **9.95**

ČISTKA
vseh narodno znanih **RADIO APARATOV**
Prihranite si do **\$100.00**

1947 Floor Model **PLINSKE PEČI**
znižane do 40%

6 ku. čev. Floor Model **HOME FREEZER**
Prihranite si **\$80.00**

EASY TERMS MAY BE ARRANGED
"You'll Always Do Better At Northeast"

WE GIVE EAGLE STAMPS

(Only At Lake Shore Blvd. Store)
OPEN EVERY EVENING TILL CHRISTMAS

Northeast Appl. & Furniture Co.
22530 Lake Shore Blvd.
REDwood 2303

Next to Shore Theater Free Parking in Rear
Other Store At 819 East 185th St.—KENmore 5700

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

DR. A. F. VICHICK

ZOBOZDRAVNIK

791 East 185th Street

IVanhoe 2414

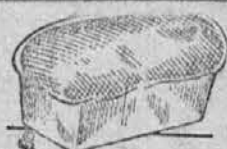
MIAMO OBŠIRNO ZALOGO LEPIH BOŽIČNIH DARIL IN RAZNIH POTREBŠČIN

TAYLOR VARIETY

(5c & 10c do \$1.00 TRGOVINA)

6714-16 St. Clair Ave.

Želimo vsem Slovencem in Hrvatom prav vesele božične praznike in srečno ter veselo novo leto 1948!

JOHNNIE'S BAKERY

3916 St. Clair Ave.

Kakovost govori sama zase. Sprejemamo naročila za vsakovrstno pecivo in keke za svatbe, rojstne dni, obletnice, itd. Imamo Hot Cross buns in drugo fino pecivo.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem!

MOCILNIKAR'S CAFE

837 East 185th Street

KEnmore 9708

Phillip in James Močilnikar

Pri nas vam vedno postrežemo z izbornim žganjem, pivom in vinom. Vedno dober prigrizek.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

NOVE STREHE!

Roof Repairing

Ako potrebujete novo streho, ali popravilo na starih, lahko dobite vsa navodila pri nas. Se toplo priporoča

Jerry Glavac & Son

SHEET METAL & ROOFING

1052 ADDISON RD

HE 5779

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Vsem mojim odjemalcem se iskreno zahvaljujem za naklonjenost in se priporočam za bodoče.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

OGRIN'S SHOE HOSPITAL

ANDREW OGRIN, lastnik

18508 Shawnee Avenue

Ign. Mihevc:

LIVARJI KOVIN V STAREM VEKU

Umetnost vliivanja kovin je že prastara in sega daleč nazaj v stari vek človeške tehnike, daleč nazaj v prazgodovinsko dobo, ko se je človek sploh naučil čiste kovine iz rude izločevati in jih porabljati v svoje namene.

Prva kovinska zmes je bila iz bakra in kosita, ki sta dala prvo uporabno kovino bron, v manjšem obsegu so stari rabili tudi čisti baker, kositer, srebro in zlato. Lito železo, kakor nam zgodovina pripoveduje, so začeli veliko kasneje uporabljati tako, da so bron poznali več tisoč let pred železom, radi česar imenujemo to dobo bronasto dobo.

Zgodovina starega veka nam pripoveduje, da so imeli kovine: Perzijanci, Judi, Kitajci, Japonci, ravnotako Asirci, Babilonci in Egipčani že tisoče let pred Kristom. Egipčani so imeli 3000 let pred Kristusom rojstvom že dobro tehnično razvite livarne za bron, v katerih so izdelovali bojno orožje, domače orodje, posode, zvonove, figure in druge take stvari, ki so bile zelo umetno izdelane in civilizirane.

Od teh narodov, posebno pa od Egipčanov, so začeli Evropejci spoznavati kovine. Pri Grkih najdemo iz brona vlite, zelo umetno izdelane stvari, ki so bile narejene 1000 let pred K. r. in ki nam kažejo sličnost z egipčanskimi izdelki tretjega in četrtega tisočletja pred Kristusom.

Druga doba te tehnike se kaže pri Grkih v 5. stoletju pred Kristusom v tem, ker se razlikujejo po velikosti. V tej dobi so bile iz brona lite figure v človeški velikosti visoko tehnično razvite in zelo umetno izdelane. Med Grki se je livarstvo v zadnjih 50. letih pred K. r. zelo hitro razvilo. Kot dokaz k temu lahko navedemo, da je bilo v svetišču Delfi nič manj

kot 3500 figur v človeški velikosti. V grških mestih Atene, Korint, Egina in Delos so se posebno veliko bavili z livanjem kovin in se je v teh krajih povzpela livarska obrt na visoko stopnjo popolnosti. Največji odliček je bila orjaška figura pred pristaniščem v Rodu pred otokom enakega imena v Egejskem morju, ki jo je izdelal livar Karos leta 290 pred Kristusom. Bila je 70 komolcev dolga in je veljala 300 talentov, t. j. približno 700 milijonov kron. Radi velikosti, ki ji ni bilo enake, so jo imenovali "Orjak pred Rodom". Imenovali so tega bronastega moža tudi med "sedmimi čudeži" sveta. Ta velikanška figura je predstavljala pokoncu stoječega moža z razkoračenimi nogami čez vhod v pristanišče. Leta 223 pred K. r. ob priliki potresa se je ta kip zgrudil na tla in razbil. Pozneje so ga Rimljani zopet postavili, vendar se je pa l. 500 po K. r. ponovno zgrudil. V letu 672 so Sarceni kose podrte podobe prodali nekemu trgovcu, ki je rabil 900 kamel, da jo je zamogel prenesti. Od starih Grkov je ostalo še veliko umetno litih podob, veliko tudi v človeški velikosti. Mnogo jih hranijo po raznih muzejih. Od Grkov je pozneje prešla umetnost vliivanja tudi na Rimljane. S propadom Rimljanov so propadle vse tedanje pridobitve in tako tudi livarne kovin, ki so oživele šele par sto let pozneje.

Litega železa narodi starega veka niso dosti poznali; vzrok tiči v tem, ker so železo šele veliko pozneje spoznali kot pa druge kovine. Tudi je veliko bolj naporno in zahteva večjega tehniškega znanja, če hočete železo iz rude izločavati ter ga predelati za uporabo. Zato narodi starega veka dolgo časa niso poznali železolitja, temveč so železo samo kovali, četudi je bila livarska tehnika kovin precej visoko razvita.

Pač pa so sledovi železolitja

pri Kitajcih tudi iz starega veka in čeprav redki! Dokaz temu je 13 metrov visoka podoba, ki predstavlja Kitajcem neke vrste boga in ki izvira še iz starega veka, to je okrog 700 pred K. r. — Posamezni železni odlitki se dobijo sicer tudi med Grki in Rimljani, vendar pa že v poznejših časih. V celoti pa se je železolitje pojavilo veliko stoletij kasneje v srednjem veku med kulturnimi narodi, ki so prvotno le — topove in kroglice vliivali.

Mlada dvojica

želi dobiti v najem stanovanje s 4 sobami. Je mirna in poštena. Kdor ima za oddati, naj pokliče

EX 9629

SPIEGEL'S QUALITY JEWELRY STORE

11708 Buckeye Rd.
Fino zlatnino za stare in mlade dobite pri nas po nizki ceni. Odprto od 9. zj. do 8. zv.
Popust damo z vsakim nakupom za \$10 ali več.

HARMONIKE

vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah
VSE DELO JE JAMČENO
Se priporočam
ANTON BOHTE
R. D. 2, Clymer, Pa.

AAA

VSI VETERANI

SELIMO IN SPRAVIMO
VAŠE POHIŠTVO

Naša posebnost je selitev ledenic

17516 Waterloo Rd.
KE 5600, če ni odgovora, pokličite PO 3990

PRODAJALEC

Vi si lahko dobite lep življenjski zaslužek tekom leta 1948 s

PRODAJANJEM KOLEDARJEV

in drugih oglaševalnih posebnosti za božič za 1948 trgovcem vaše narodnosti. Primerna provizija.

Pišite ali pokličite za dogovor

OHIO ADCALENDAR CO.
812 Huron Rd., MA 6679

Mihcic Cafe

7114 St. Clair Avenue

MR. IN MRS. FRANK MIHCIC

ENDicott 9359

Vsem našim posetnikom, prijateljem in znancem želimo

PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČE POLNO NOVO LETO!

Priporočamo se vsem prijateljem dobre zabave za poset

Pri nas dobite vedno dobro pijačo, 6% pivo, vino in žganje, in prigrizek

Odprto do 2:30 zj. — postrežba vedno najboljša družba prijetna.

OBIŠČITE NAŠO GOSTILNO!

Vedno boste dobro postreženi z najboljšim pivom, vinom in žganjem. Okusen prigrizek.

KERN CAFE

231 East 156 St. - IV 9555

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

PRODAJAMO PIVO IN VINO ZA VEN

KUNCIC PERROTTI CAFE

390 East 156th Street

Phone: KEnmore 9809

Serving Meals at All Times

Our Rathskeller is available for Parties, Banquets, Weddings, etc.

EXCELLENT FOOD—BEER—LIQUORS—WINES

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto, ter se priporočamo v bodoče.

MR. IN MRS. FRANK TELICH

17105 GROVEWOOD AVE.

IV 7273

Slovenska gostilna, kjer boste vedno prijazno postreženi.

Vino—pivo—žganje—dober prigrizek.

Ako želite izpiti kozarček dobrega žganja ali kozarec svežega piva ali pristnega vina, pridite k nam.

SVETEK'S CAFE

MRS. ANTONIA SVETEK, lastnica

768 East 200th St.

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

OHIO FURNITURE & MUSIC COMPANY

6321-23 St. Clair Avenue

ENDicott 5016

Oddajte vaša naročila za električne ledenice sedaj ter jih vam bomo kmalu dostavili.

Želim vsem Slovencem in Hrvatom lepe božične in novoletne praznike!

MARIE RICARD BEAUTY SALON

Marie Tuttle, lastnica

17216 GROVEWOOD AVENUE
IVanhoe 0645

"Let Us Solve Your Permanent Wave Problem"

Helen's Dress Shoppe

414 EAST 156th STREET
Corner Waterloo Road
IVanhoe 3136

V naši trgovini dobite obleke najnovejših krojev. Velika izbira za večje ženske, isto imamo nogavice posebne mere. Odprto ob večerih.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

Zelimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

DANIEL STAKICH in LUDWIG RADDELL

Insurance Agency and Real Estate
Fire, Auto, Tornado, Plate Glass, etc.

15813 Waterloo Road

KEnmore 1934

Vsem dekletom in ženam se najlepše zahvaljujem za naklonjenost v preteklosti in se toplo priporočam v bodoče!

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

ALICE'S BEAUTY SALON

15302 Waterloo Rd. - IVanhoe 1772

Pri nas vam napravimo vedno frizuro po najnovejšemu načinu.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

ZDESAR HARDWARE

Mrs. Rozi Zdesar, lastnica

687 EAST 200th STREET
IVanhoe 3788

MI IMAMO NAJBOLJŠO BARVO KAKOR TUDI VSAKOVRSNE DRUGE POTREBŠČINE ZA VAŠ DOM IN VRT

ANTON BARAGA

15322 Waterloo Rd.

BONDED WINERY NO. 113

Imamo polno zalogo legalnega vina, dobro, pristno, kapljico, ter se priporočamo za nakup društvom in posameznikom.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

Zelim vsem vesel božič in srečno novo leto!

MRS. FRANK MARINCIC

Bonded Winery No. 131
15012 SYLVIA AVENUE
POTomac 2554

Pri nas dobite vedno pristno belo in rdeče vino kakor tudi vseh drugih vrst.

Franc Jeza:

KAKO SO "KUCHARJI" IZVRŠILI NAČRT

Sklenjeno je bilo, da bosta vstajala ob sedmih, toda vstajala sta šele ob četrtem na osem. "Ta ukradeni četrta ure spanja je najslajši," je imel navado reči Jože, ki je rad vlekel dreto. Sicer pa je bil prej čevljar, preden je postal miner. "Nekdaj sem krpal luknje, zdaj jih pa vrtam," se je šalil, kadar je na trebuhu leže vrtal s svedom na stisnjeni zrak v skalo na dnu predora.

Tudi Martin ni imel nič proti temu, da je zjutraj malo poležal. Toda danes se mu ni dalo. Na vrtu pred odprtim oknom so glasno cvrčali ptiči. Le kadar je zagrmela eksplozija od skale v predoru, so za hip preplašeno utihnili, nato pa še glasneje zažvrgoleli. Naglo je vstal in se umil, nato je prižgal električni kuhinjski aparat in nanj lonec s kavo. Medtem ko se je kava kuhala, je telovadil po sobi, da so škripale deske pod njim. Gospodinja v sosednji sobi je potrkala z roko po zidu. Martin je veselo odtrkal.

"Daj no že mir. Stara bo že naju spet zmerjala," je zagodrnjal Jože izpod odeje.

"Nasprotno, čas je, da vstaneš tudi ti, zaspanec," se je zasmejal Martin in začel vlačiti odejo z njega.

Jože se je oklepal z rokami in nogami in je tako obenem z njo pristal v drugem kotu sobe.

"Le počasi, da se vzdramim, pa boš nekaj doživel," je grozil sedeč na tleh in si mel oči. "Le kaj ti je danes?"

"Prvi pomladni dan je danes, ali ne veš?"

"Nisem več zaljubljen frkolin, zato si ne podčrtavam takšnih datumov v koledarju z rdečim svinčnikom kakor ti," je zabrunjal Jože.

"Toda ptice vendar slišiš, ali ne?"

Kosi, senice, škinkavci in vrabci na vrtu so priredili pravo pevsko tekmo. Gole vejice stare jablane so se zibale kakor v vetru, ko so veselo skakali po njih. Medtem je prikeplala Martinu kava in to je spravilo Jožeta vedno v dobro voljo.

Napotila sta se proti predoru, odkoder so odmevale eksplozije. Steze, ki so peljale čez polje in travnike proti predoru, so bile polne delavcev. Z velike ceste se je slišalo brnenje kamionov, ki so dovažali gradbeni material. Pesem motorjev je veselo odmevala v pomladno jutro. Na travnikih in med ogoni se je belila tupatam še lisa snega, toda vrhovi gora so se kopali v jutranjem soncu.

"Pa bo res pomlad, kakor pravijo," je rekel star miner, ki je prišel iz predora. Imel je nočno dnino v čelu predora, najbolj spredaj, kjer sta delala v dnevi dnini tudi Martin in Jože. "Le škoda, da smo privrtali že tako globoko v goro, da nas sonce ne more več doseči."

"Bomo pa tem bolj vneto vrtali, da bomo čimprej spet zunaj," je dejal Jože ter si prižgal

cigareto na njegovem čiku. "Kakšen pa je bil odstrel?"

"Dober."

"Pa skala?"

"Suha."

"Da bi le taka ostala."

Starec je skomignil z rame. Bil je star miner in je vedel, da se na to človek nikoli ne more zanesti.

"Za koliko ste ponoči ušli na prej?" je vprašal Martin.

Tako so pravili delavci presejanju norme v dolžini odstrela.

"Za 30 centimetrov približno, mislim."

"Če se nam posreči uiti za 40, bomo točno 10 metrov dalje, kakor je bilo predvideno v tem roku." Iz njegovega glasu je zvenela prikrita bojaželjnost. "Zraká dovolj?"

"Dovolj. No, obilo uspeha."

"Srečno. Dobro se naspí, da naju boš ponoči spet potolkel."

"Kako pa naj človek spi, če je zunaj tako krasno sonce?" je rekel stari in se s počasnimi koraki napotil čez polje proti vasi, mežikajoč v soncu.

Martin, ki je stopal po pragojih na tiru, se je umaknil lokomobili, ki je vlekla v predor dolgo vrsto praznih vagončkov. Tedaj se je zaslíšala s ceste vesela borbena pesem in preglušila ropot motorjev.

"Aha, so že tu," so dejali mineri in hiteli vleči iz čikov. Prikorakala je mladinska brigada in se ustavila pred vodom v predor. Zadonelo je povelje. Toda komandir še ni utegnil zapreti ust, ko so brigadirji že drveli v predor, da je frčal pesek izpod podkovanih čevljev na vse strani.

"Človek bi mislil, da se jim gre za prvenstvo pri teku čez drn in strn, ne pa za to, kdo bo pograbil boljšo lopato," so se smejali stari mineri, ko so počasi korakali za njimi v predor. "Kdor bi si bil zdaj predstavljaj, da se bo mestna mladina kdaj še tako pulila za lopate."

Rovi so bili še polni dušičnega dima od razstreliv, toda od vsepovsod se je že oglašalo hrume nje svetrov na stisnjeni zrak, s katerimi so mineri na odrih vrtali v stene predora in ga razširjali. V čelu rova so mladinci v medlem soju električne žarnice in dveh karbidovk, ki sta viseli na železnih klinih, zabitih v skalnato steno, že vneto nalagali material na vagončke. Bili so najboljše delovna skupina v brigadi. Toda nakaldalna skupina v čelu predora na drugi strani jim je nevarno ogrožala prvenstvo.

Nič več niso pri delu hlastno zamahovali z lopatami kakor v začetku, ko jih še niso bili vajeni. Zdal jim je ročaj nalahno polzel po dlaneh, toda zamahi so bili trdni in enakomerni kakor pri stroju. Spretno in z lahkoto so vzdigovali velike skale, ki so jih prej komaj spravili na vagonček. Od daleč je bilo videti le šest lopat, ki so se v enakih presledkih zablskale nad vagončkom, kakor lopute enakomerno se vrtečega mlinkega kolesa.

SREČKO KOSOVEL:

Vse te besede

Vse te besede bi morale biti dehteče kot borova morja, jutranje zvezde, ki ugašajo ob zarji iznad pogorja . . .

Pa je polnoč še, pa je polnoč še in jih moram prižgati, da v tej sivi kraški hiši nam je še ostati.

V temen plašč zaviti jih v burjo govorim, ko se zaganja v okna; pa se mati vzdrami in pomisli in zasanja . . .

Jaz pa divji sem kot burja — proč, o proč že moje spanje. Tiho stopam preko poti kraških. Noč mi sije nanje.

Stirje mladinci pa so sloneli ob steni in čakali, da pridejo na vrsto. Martin in Jože sta jim vedno. "Če bi ga dokončali kak mesec pozneje, bi se tudi ne podrl svet, mislim," je zlovoltno pristavil drugi.

Razporeženje ni bilo ravno najboljše. Ljudje so izgubljali pogum. Lahki uspehi v začetku, ko so stalno prehiteli roke, ki jih je predvideval načrt, so jih razdvajali.

Tedaj jim je spregovoril predsednik o tem, da je napočil čas, ko morajo pokazati pravo delavsko zavednost in pogum. Na sestankih se je lahko delati zavednega, iztresti fraze iz rokava. Pravi mož in zaveden delavec pa pokaže šele pri delu in v kritičnih trenutkih, kaj velja. V glavnem so mu vsi pritrjevali, vendar pa jim še vedno ni šlo v glavo, zakaj bi moral biti predor končan ravno v roku, ki ga določa načrt. Predsednik se je trudil, da bi jim to pojasnil, toda v zadnjih vrstah so godrnjali naprej.

Tedaj je stopil na mizo, ki je služil za govorniški oder, inženir. Bil je malo nervozen, toda ljudje so kmalu pozabili paziti na to. "Nekdo je prej rekel, da bi se ne podrl svet, če bi se mi z gradnjo predora zamudili za kak mesec. To je res, toda podre se lahko naš petletni gospodarski načrt, od katerega zavisi marsikaj, predvsem pa boljša bodočnost nas vseh. Zlasti, če bi se tako izgovarjali delavci pri vsaki gradnji, ki jo predvideva načrt."

Nato jim je orisal, kako slabo dedščino smo dobili po tistih, ki so nekdanje vladali v Jugoslaviji. Nikjer v Evropi ni bilo toliko nepismenih, bednih, nevednih ljudi kakor v Jugoslaviji. Nikjer ni bilo toliko jetike, sifilide, tifusa, malarije in nalezljivih bolezni. Nikjer v Evropi ni umiralo

(Dalje na 6. strani)

Ali ste naročnik "Enakopravnost"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

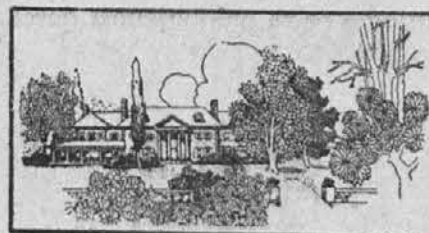
Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

KNIFIC REALTY

JOHN KNIFIC, prodajalec

820 East 185th Street

nasproti La Salle gledališča

Hvala vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočam za v bodoče pri nakupu hiš in zemljišč.

Na uradu: IV. 7540

Na domu: KE. 0288

JOSEPH GLOBOKAR

REAL ESTATE — HOUSES — LOTS AND FARMS

986 East 74th Street

HEnderson 6607

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

ZA BOŽIČNA DARILA

Predno greste kam drugam, pridite k nam, ter si ogledajte našo veliko zalogo vsakovrstnih potrebščin za vso družino.

ANTON GUBANC

MODNA TRGOVINA

16725 Waterloo Rd.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Hecker Tavern

1194 EAST 71st STREET

John Sustaršič in Frank Hribar,

LASTNIKA

ENdicott 8866

GOSTILNA

Liquor's

Priporočamo se vsem prijateljem in znancem, da obiščejo našo gostilno, v kateri vam vedno postrežemo s finim pivom, vinom in žganjem. Na razpolago tudi imamo vedno okusen prigrizek.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

VSEM POSETNIKOM IN PRIJATELJEM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE!

FOUR POINTS TAVERN

JACK SKRYANC IN GEORGE MOSNIK, lastnika

VOGAL E. 152nd ST. IN SARANAC ROAD

MU 9889

Se priporočamo vsem, da obiščete našo gostilno. — Vedno sveže pivo, dobro vino, pristno žganje in okusen prigrizek.

DOBRA GODBA ZA PLES VSAKO SOBOTO

Lefty Miklavčič orkester. — Serviramo pohane ribe.

GAY INN CAFE

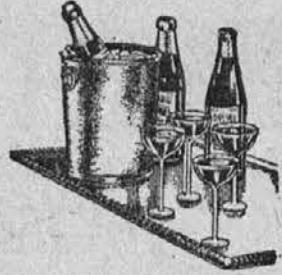
LIQUOR — WINE — BEER

6933 St. Clair Avenue

ENDicott 8811

FRANK & EMILY SVIGEL, lastnika

Zahvaljujemo se za naklonjenost dosedaj in se priporočamo za bodoče.

VSAK PETEK IN SOBOTO IGRA IZBORNA GODBA

Postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter s prigrizkom.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem našim gostom!

THREE CORNERS CAFE

1144 East 71st Street

FRANK BARAGA — J. LEVSTIK

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Se priporočamo, da nas obiščete za praznike. Postregli vam bomo z najboljšim pivom, žganjem in vinom ter z finim prigrizkom.

MR. & MRS. JOHN SAURICH

MR. & MRS. JOHN LENARSIC

GOSTILNA

7513 St. Clair Avenue

Našim gostom postrežemo z različnimi likerji, 6% pivom in vinom ter sendviči. Cenjenemu občinstvu se toplo priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

Zelita vsem svojim gostom vesele božične praznike in srečno novo leto!

ANTON IN JULIA MAROLT NIGHT CLUB

1128 East 71st St. - 1129 East 68th St.

Se priporočamo, da nas obiščete še v bodoče. Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem, ter okusnim prigrizkom.

KAKO SO "KUCHARJI" IZVRŠILI NAČRT SREČKO KOSOVEL:

(Dalje s 5. strani.)

selo pokimala, ko sta se preri-vala ob straneh vagončka naprej in pazila, da ju ne oplazi kateri z lopato po glavi. Pravila sta v vrtalne naprave nove jeklene svedre, izbrala z očmi na skali mesto za luknjo in hip nato sta se svedra na stisnjeni zrak s peklenskimi hrmenjem zajedla v skalno steno.

Martin je klečal na enem kolenu in na rahlo uravnaval sveder. Zrak v predoru je vibriral od hrmenja svedrov, njemu pa je bilo, kakor da vibrira z njimi tudi njegova duša. Polaščala se ga je čudna naslada, kakor da so odplavili ti zračni tresljaji iz njegove duše vse skrbi in vso ničevno vsakdanost. V hrmenju svedra, ki si ga je pritiskal k prsim, je bilo nekaj veličastnega, kar ga je spravljalo v pravo ekstazo. Nikoli ni bil na glasu kot pevec, toda ob hrmenju svedra je začel nehote pripevati. To je bila čudovita, divja himna dela, moči in zmage.

Nehote se mu prikrajala v srce čudna ganjenost, ki bi se je drugače sramoval, toda tu je ni mogel v njegovem prašnem, z oljem pomazanem obrazu nihče prepoznati. Bilo mu je, kakor da sta jekleni sveder in sam ena celota in da segajo živci njegovega telesa čisto v konico svedra in čuti, kako se drobi skala. Pel je na ves glas in iz vse svoje duše to čudovito pesem brez besed, toda saj ni bilo besed, ki bi mogle izraziti to, kar je čutil. Nobena napisana pesem in nobeno zvonenje besed ne more vsebovati čudovite moči čustva, ki ga je vse prevzemalo.

Tej melodiji strojev so se prilegali le zmagovalni vriski, ki so se mu trgali iz dna duše. Včasih je bila ta melodija divje veličastna in zmagovalna, včasih pa, kadar se je sveder drhte in strastno zagrizel v novo tršo plast, je postala zagrizeno borbena. Nihče ga ni mogel slišati, njegov glas je utonil v hrmenju motorja, le včasih, kadar je nastala za hip motnja pri dotoku zraka, je segel njegov glas do Jožeta, ki je vrtal nekaj korakov vstran. Toda še nikoli ga ni Joža vprašal, kaj pomenijo ti vriski. Vedel je, da čuti tudi Joža isto. Drugače bi se bil že vrnil k svojim kopitom.

Prišel je inženir in ugotovil točno smer ter višino, dolžino in širino rova. Mladinci iz brigade so mu pomagali razpeljati vrvi. Priril se je mimo vagončka, kjer so brigadirji za hip prenehali vihteti lopate, in potresel kakor bi se prebudil iz sanj, ne Martina za ramena. Ta se je ozrl, da bi ustavil motor. Zrak, ki je pihal iz motorja, mu je mršal lase.

"No, kako gre?" je zarjul inženir, toda Martin ga je razumel le po premikanju ustnic.

"Dobro."

Zadovoljno je pokimal in se obrnil. Bila sta njegova najboljša minerja.

"Kateri je že?" je zavpil, ko se je plazil ob steni vagončka nazaj v rov.

Niso ga slišali, toda razumeli so ga po kretnji.

"Enajsti!" so zavpili vsi hkrati in pokazali s prsti. Veselo jim je pomahal in izginil iz območja svetlobe.

Prvi odstrel opoldne se je dobro posrečil, kakor navadno. Toda iz stene je začela kmalu nato pronicati voda. V peščeni skali je bila plast gline in v njej za prst debela vodna žila.

"Zdaj smo pa tam," je jezno vzkliknil Jože.

"Kje?"

"V kaši, ti bedak! Le kaj se delaš še bolj neumnega, kakor si že?"

Material je bil v resnici kmalu podoben kaši. V nekaj urah se je spremenil v velik kup blata, ki ga je bilo težko nalagati. Na dnu je bilo skoraj tekoče. Pri vsaki lopati materiala, ki ga je vrgel kdo na vagonček, je briznilo mladinec po obrazu in oblekah, da so bili kmalu ko pokriti z blatno skorjo. To popoldne so naložili dva vagončka manj kakor običajno in čelna skupina z nasprotni strani predora jih je končno vendarle prekosila.

Martin in Jože sta se obupno zagrizla s svedri v skalo, da bi prišla z dobrim odstrelom spet v suho plast, toda odstrel jih je razočaral. Pojavila se je nova vodna žila. Blatna in premočena do kože sta se vračala zvečer domov. Pred predorom sta srečala starega minerja z nočne dneine in njegovega tovariša.

"Če nimaš rad vode v čevljih, stara kost, potem se kar obrni in nazaj v posteljo!" ga je pozdravil Jože.

Stari je molče skomizgnil z rameni in se obrnil, od koder je prišel.

"Pa vendar ne misli zares?" je rekel Martin.

"Kaj še. Po gumaste škornje teče. To je star miner. Tako vsaj ne boš tako kmalu pozabil prvega pomladanskega dne," se je porogal Martinu.

"Pa te vendar ta vodica ni spravila iz ravnotežja?"

"Kje neki! Za naju bi bilo treba vesoljnega potopa, da bi obupala!" se je zasmel Jože in zabundal: "Kaj nam pa morejo, morejo, morejo..." Toda na tihem je le računal in ga je skrbelo. Danes sta odstrelila en meter manj kakor navadno.

Drugi dan ni bilo nič bolje. V rovu je bilo vedno več vode. Mladinci so morali skopati odtočne parke ob stenah rova. Jarki so bili kmalu zvrhano polni umazane, rjave vode.

"Kmalu bomo imeli tu prave Benetke," se je masčeval Jože, ležeč na deski sredi blata in skal z očmi, kam bi nastavil sveder. "Skrbi me samo, ker ne znam plavati."

Ilovnatih plasti je bilo vedno več. Menjavala sta svedre, toda delo je slabo napredovalo. Izvrtala sta manj lukenj kakor navadno, pa naj sta se še tako zagrizla v delo. Tudi odstrel v tem materialu niso bili tako učinkoviti kakor v suhi skali. Dinamit-

Oreh

Zasadil je stari Torkar oreh. Dvajsetleten bil je takrat, pa se že mu je vsesala v dušo grenka žalost, in z bridkostjo ga požila in s sovraštvom, maloupom.

Pa je prišel v šestdeseto, zagorelo je v poljanah, zagorelo je po mestih— Pa se hrbet mu skrivil je, pa so mu zobje izpali, in lasje se pobelili, (bili so kot bela volna), stari Torkar pa kot jagne čakal tolažnice Smrti.

Ali glej: nenadoma— kaj prihaja s svetlim ognjem, kaj prihaja z blaznim vriskom? Švoboda vihra na konju, vsa goreča, vsa bleščeča, (tla pod njo so vsa goreča)— na ognjenem zlatem konju.

In v oktoberskem večeru, ko da duše izprašuje, je viharilo v drevesih, dvigalo je škedenjem strehe, in divjalo, in divjalo, in se oreh je izrulo.

Pa nenadoma je prišlo kakor črn oblak. In Torkar reče sinu: "Vsadi oreh, o, mogoče še dočakaš, kar nekoč sem čakal jaz"— In izdihne. Mraz pritiska, mraz pritiska čez ves Kras, tam pa raste grenki oreh.

Rasti, rasti grenki oreh!

ni naboji v luknjah niso ugodno eksplodirali, ali pa je bil njih učinek mnogo slabši. Izvrglo je mnogo manj materiala kakor prej, toda mladinci ga niso mogli več spraviti proč do drugega odstrela. Morali so puščati "dediščino" nočni posadi. Blato v vagončkih je pljusalo kakor juha in počasi se je vseh, ki so delali v čelu rova prišlo ime "kuharji."

Mladinci so bili nesrečni zaradi tega, toda Martin in Jože stajali tolažila. Prehodno zastavico so že izgubili, čeprav se jim je zdelo, da so jo zdaj zaslužili kakor kdaj koli. Pa tudi minerjema vrtanje ni bilo več v uteho. Čelo rova pa se je le počasi premikalo naprej. Inženir si je nervozno ril s prsti po laseh, tekalo po hribu in po rovu, meril, računal in dajal ljudem poguma. V suho skalo pa le niso prišli. Dnevno so zaostajali za načrtom več kot za polovico in končno so imeli v dobrem glade na rok, ki ga je predvideval načrt, le še en meter.

Tedaj so nekega dne napravili sindikalni sestanek.

"Tovariši, pomeniti se moramo, kaj bomo storili, da bomo predor vendarle končali v določenem roku," je dejal predsednik.

"Pa je to res tako nujno?" je zagodrnjal nekdo v ozadju.

(Dalje na 7. str.)

ANTON KOREN

4304 St. Clair Ave.

GOSTILNA

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Vljudna postrežba—najboljša pijača in jedila—prijazna družba.

MR. IN MRS. MARIO KOLENC

6220 St. Clair Avenue

ENDicott 9138

GOSTILNA

Postregli vam bomo vedno z najboljšim pivom, vinom in žganjem. Serviramo tudi okusen prigrizek.

Se priporočamo za naklonjenost

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Vsem gostom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto!

MODIC'S CAFE

6201 ST. CLAIR AVENUE

Izvrstno pivo, vino in žganje

FRANK TONY CAFE

1259 Marquette Ave., EX. 0267

Zahvaljujemo se za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za poset v bodoče. Našim gostom vedno postrežemo prvovrstno z najboljšim pivom, žganjem in vinom ter prigrizkom.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

FRANK'S CAFE

800 East 200th St.

KEnmore 9858

FRANK IN JOSEPHINE CIGOJ, lastnika

Pivo, vino, žganje, ter okusen prigrizek dobite vedno pri nas. — Se priporočamo.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

ULLE Plumbing and Heating Co.

IMAMO AVTOMATIČNE GRELCE OD \$68.50 NAPREJ

TUDI PLUMBERSKE POTREBŠČINE. STRANIŠKA, KOPALNICE IN KUHINJSKE SINKE.

Odpremo odvodovodne cevi — inštaliramo kanalizacijo.

15601 WATERLOO ROAD

KEnmore 7248

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

WHITE VENETIAN BLIND MANUFACTURING CO.

17630 Waterloo Rd.

Izdelujemo beneške zastore, jih čistimo in popravimo. Imamo tudi druge vrste zastore, zavese in droge.

KE 1234 - KE 1003

THE MADISON FOUNDRY COMPANY

935 Addison Road

severno od St. Clair Avenue

HIGH GRADE HEAVY AND MEDIUM CASTINGS

Molybdenum - Nickel - Chrome Vanadium

A. D. MORTON & CO.

14509 Woodworth Rd. - GL 7466

Vzpostavimo forneze na premog, olje in plin; napravo za umetno prezračenje in vršimo kleparska dela.

Vesele božične in novoletne praznike želi

SAMMY'S BEVERAGE STORE

8819 HOUGH AVENUE - SW 5345

Vsakovrstna mehka pijača, pivo in vino

BISSETT STEEL CO.

Alloy Steel - Cumberland Ground Shafts

Tool Steel - Cold Finished Bars

Tool Steel Tubing

945 EAST 67th STREET - EX 2000

KEITH WEIGLE MOTORS, Inc.

20941 EUCLID AVENUE - IV 4500

KO NAMERAVATE KUPITI NOV AVTO,

PRIDITE K NAM

MT. PLEASANT DAIRY CO.

3536 EAST 116th STREET - WA 2782

PRVOVRSTNO MLEKO IN MLEČNI PRODUKTI

Za točno in zadovoljivo postrežbo, se ustavite pri nas.

SHEA'S AMOCO SERVICE

3688 EAST 116th ST. & EAST BLVD.

Tajerji, baterije in avtne potrebščine

Rex Bill Drug Co.

PAYNE AVE., vogal E. 55th STREET - HE 8208

Naša posebnost je izpolnjevanje zdravniških predpisov.

Packer Dry Cleaners

1724 CRAWFORD ROAD - GA 3810

Obleko čistimo in zlikamo prvovrstno.

John Adams Dry Cleaning & Tailoring

3772 EAST 116th STREET

Za dobro sčisto in lepo zlikano obleko, jo prinesite k nam.

Superior Pet Shop

8006 SUPERIOR AVENUE - HE 2891

TROPICNE RIBE, KANARČKI, PSI

Semena in žito za ptice.

KAKO SO "KUJARJI" IZVRŠILI NAČRT

Nadaljevanje s 6. str.

toliko dojenčkov kakor ravno v naši državi. Malokje je živelo ljudstvo tako bedno kakor v stari Jugoslaviji. Včasih, ko so bile vse trgovine polne blaga, je hodila polovica ljudi v Jugoslaviji v doma spletenih opankah, ker niso imeli denarja, da bi si kupili čevlje. Sladkor smo izvažali, toda cele pokrajine v Jugoslaviji so morale uporabljati saharin, ker ni bilo denarja za sladkor. Zato so umirali otroci.

Večina tega, kar je spadalo v gospodarsko naprednih državah med potrošne predmete za vsakdanjo uporabo, je veljalo pri nas za luksuz. Radio si je lahko kupil samo tisti, ki je živel od dela drugih. Kmet ali delavec si ga skoraj ni mogel privoščiti. Imeli smo premalo šol. Večji del bogastva naše zemlje so izkoriščali tuji kapitalisti. Hoteli smo veljati za turistično državo, toda naše ceste in prometne zveze so bile na najslabšem glasu v vsej Evropi. Za potrebe ljudstva pa ni bilo denarja.

Namesto, da bi bili kot zaostala država dohitevali ostali napredni svet, smo ostajali vedno bolj zadaj. Danes pa je delovno ljudstvo samo gospodar svoje zemlje in vsega njenega bogastva. Toda dohitevi moramo ostali svet. Graditi moramo ceste, železnice, tovarne, šole in elektrarne. Zato smo napravili načrt. Najprej gradimo tisto, kar je najnujnejše, tovarne, ki bodo proizvajale vse, kar ljudstvo potrebuje, in elektrarne, ki bodo dajale tovarnam električno energijo.

Zgraditi moramo železnice, po katerih se bo to blago pretakalo. Nato jim je govoril o predoru, ki ga grade za novo železniško progo, eno najvažnejših, kar jih predvideva načrt.

"Zato ni vseeno, če dokončamo to predor mesec dni pozneje. Gospodarski načrt je kakor fin stroj, vsaka okvara v njem pomeni zastoj. Ena zamuda povzroči drugo. Mi smo vojska, ki gre v napad. Čez mesec dni se bomo borili že drugje, kjer že čakajo na naše stroje, na naše roke, znanje in izkušnje. Zato moramo prevrtati hrib v roku, ki ga predvideva načrt. Pomeni se moramo le o tem, kako bomo to naredili."

Nato je govoril še o izboljšanih metodah in o geologiji, o strojih. Govoril je preprosto in odkrito, brez fraz in to jih je zagrabilo za srce.

Ko je končal, ni skoraj nihče ploskal, vsi so bili zamišljeni, toda to je bilo boljše kakor ploskanje. Tiho so se razhajali po predoru.

Zunaj so se vrstili sončni, zgodnji pomladanski dnevi. Son-

ce je pobralo še zadnje lise snega. Kmetje so orali, njihovi klci so odmevali čez polje in vonj zorane zemlje se je mešal z vonjem živalskega in človeškega znoja. Ženske so razgrebale po travniških krtine in stikale pri tem delu za prvim regratom. Na vrhah ob potoku so poganjale mačice in iz gozda se je razlegalo veselo ptičje petje.

V predoru pa se je razvnela zagrizena bitka za izpolnitev ro-

kov, ki jih je predvideval načrt. Noč in dan so hrumeli stroji in ljudem se je zdelo, da ne pojo nič več tako veselo in zmagovito kakor prve čase, zato pa bolj uporno in odločno. Tako so čutili pač ljudje sami. Dogajalo se je, da minerji ene dnine niso hoteli oditi, kadar je prišla na delo druga dnina, ampak so vrtali še po cele ure vstric tovarišev iz druge dnine. Tako so se zagrizli v delo in misel, da morajo uspeli. In če niso imeli strojev, so kopali s krampi ali

(Dalje na 8. strani)

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

VOGUE DRESS SHOP

15009 ST. CLAIR AVENUE

Obleke in športna oprava za dekleta in žene.

ANDERS CAFETERIA

2082 EAST 4th STREET, zgoraj

Ko si želite okusen obed, pridite k nam.

Prijazna postrežba - cene zmerne.

Bayne Drug je sedaj pod novim vodstvom in se imenuje

Zipser's Pharmacy

7123 ST. CLAIR AVENUE

Imamo popolno zalogo svežih lekarniških potrebščin, Sealtest sladole, slaščica in cigare. BERNARD R. ZIPSER (Preje pri Gray Drugs Inc., 15 let.)

Ruxin Drug Co.

8401 HOUGH AVENUE, poleg Astor Theatre

Velika izbira božičnih daril po najnižjih cenah.

Mi damo Eagle znamke.

SMITH'S SOHIO SERVICE

Lakeshore & Marcella

KE 9889

preje na E. 72nd St. in St. Clair Avenue

NASA POSTAJA JE VAM NA RAZPOLAGO

24 UR NA DAN

Imamo najboljše Sohio potrebščine za avte.

Scott's 5c and 10c Store

5c & 10c STORE

7036 SUPERIOR AVENUE

želi vsem odjemalcem vesele božične in novoletne praznike

Mt. Pleasant Heating Co.

13006 UNION AVENUE - WA 8186

Vzpostavimo avtomatične konverzijske forneze na plin

in premog, termostate in grelce za vodo.

Odprto vsak večer do 6. ure. Jim Francis, lastnik

ALBERT J. SCHAEFER

ZLATAR

687 EAST 185th STREET

Poštena postrežba in zmerne cene.

Pri nas si boste lahko izbrali lepo zlatnino.

Tudi popravljamo zlatnino in ure.

Frank's Photo Supplies

SE SEDAJ NAHAJA NA

1393 EAST 55th ST. - Cleveland 3. O. - EXpress 5575

Pri nas si boste lahko nabavili vsakovrstne

potrebščine za slikanje.

Vesele božične in novoletne praznike

želimo vsem!

DIXIE SALES COMPANY

6505 SCHAEFER AVE., N. E. - ENdicott 6495

Cleveland, Ohio

LAKE SHORE HILLER SERVICE

18012 LAKE SHORE BLVD.

vogal Lake Shore Blvd. in Hiller Ave.

Kenmore 2710

Vaš avto popolnoma preuredimo in popravimo, da funkcioniira kot nov.

Točna in vljudna postrežba - cene zmerne

ELMER-LEE GARAGE

7019 ST. CLAIR AVENUE - ENdicott 1329

Izvršimo splošna popravila na avtih vseh izdelkov

Popravimo ogrodje, fenderje ter prebarvamo,

da je avto kot nov.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

J. C. Fiest

SUPERIOR & EAST 82nd STREET

SOHIO GAZOLIN IN OLJE

Tajerji in tubi ter baterije.

THE HILDEBRANDT PROVISION CO.

"SYLVANA BRAND" MESENINA VSEH VRST

3619 Walton Ave. - ME 3700

POSLJEMO DENAR KAMORKOLI V EVROPO RAZVEN V OZEMLJA SOVJETSKE UNIJE.

Damo posojila na zemljišča.

THE KEYSTONE SAVINGS & LOAN CO.

5205 Storer Ave.

KULOW BROS.

GRADBENIKI - KONTRAKTORJI

3391 W. 47th St. - WO 3877

Zgradimo nova poslopja ter popravimo in predelamo stara poslopja. - Damo proračune.

Ocenimo škodo, povzročena po ognju, nevihti, itd.

FOREST CITY FURNITURE COMPANY

PRODAJALCI FINEGA POHISTVA IN HISNIH PREDMETOV

1720-22 E. 55th St., blizu Payne Ave.

HE 2886-9877

BOULEVARD SERVICE

LAKE SHORE BLVD. in EAST 140th ST. - MU 9573

Odprto imamo celo noč.

Prodajamo Mobil olje, gasolin in druge produkte.

Zavore popravimo in uredimo.

N. E. ANGUS

WEST 65th & DENISON AVENUE

Gasolinska postaja, kjer dobite Standard Oil Co. izdelke

Točna in vljudna postrežba.

HOWARD PAINT

5201 DENISON AVENUE

Imamo najboljše barvo za zunaj in znotraj.

Cene so zmerne.

Meadowbrook Dairy

4826 DENISON AVENUE

Za najboljše pasturizirano in homogenizirano mleko pridite k nam.

HARRIET'S FASHION SHOPPE

H. C. KOTECKI

Vsakovrstna oblačila za ženske in dekleta.

Klobuki, nogavice, ročne torbice in korseti.

3797 EAST 131st STREET

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Sender's Art Gallery

10002 CARNEGIE AVE. — RA 2155 — YE 5295
Kupujemo in prodajamo starinsko pohištvo, slike in vsakovrstne predmete.

CENTER BEVERAGE & DELICATESSEN

PROSTA DOSTAVA NA DOM

22362 Lake Shore Blvd. — RE 0706

JOHN SIMCIC, lastnik

Imamo mnogo vrst fine pive, vina in cordials teh mehkih pijač. — Se priporočamo za obisk.

HOWARD JOHNSON'S RESTAURANT

22350 Lake Shore Blvd.

V NAŠI RESTAVRACIJI BOSTE NAJBOLJE POSTREŽENI Z FINIMI IN OKUSNIMI JEDILI.

Tudi cene so vedno zmerne.

CAROFRAN BRIDAL & DRESS SHOPPE

7017 Superior Ave. — EX 2828

Carole Traven in Frances Sietz, lastnici

NAŠA POSEBNOST JE OPRAVA ZA NEVESTE

Obleke naredimo po vaši meri in kroju.

Zelimo vsem vesele božične in novoletne praznike!

CONRAD'S RELIGIOUS GOODS

2946 LORAIN AVENUE — ME 1969

RELIGIOZNE PREDMETE DOBITE VEDNO PRI NAS

CLEVELAND FORM TOOL COMPANY

PRECISION GROUND SECTIONAL DIES

Steel or Carbide

6514 ST. CLAIR AVENUE — EX 0189

GEORGE BANKO

UNIVERSAL MOTOR SALES

16302 EUCLID AVENUE — GL 8057

13705 EUCLID AVE. — GL 9182

Imamo vsakovrstne rabljene avte po zmernih cenah.

EUCLID LAUNDRY & DRY CLEANING

18711 Neff Rd. — IV 0166

OBLEKE SČISTIMO IN ZLIKAMO, DA SO KOT NOVE.

Zadovoljivo delo po zmerni ceni.

ELMER LEE GARAGE

ŠPLOSNA POPRAVILA NA AVTIIH

7019 ST. CLAIR AVENUE — EN 1329

CHUCK'S HI-SPEED

EAST 74th & ST. CLAIR AVENUE

Gasolin, olje in druge avtne potrebščine
Izvršimo tudi razna popravila.

KAKO SO "KUCHARJI" IZVRŠILI NAČRT

(Nadaljevanje s 7. strani)

pa pograbili lopato in pomagali mladincem nalagati blato na vagončke.

V soboto zvečer je odšel Martin na vas, da bi si kupil neke malenkosti v vaški zadrugi prodajalni. Pri tem je srečal Podgornikovo Roziko, ki je že nesla poln cekar iz prodajalne. Napravila se je, kakor da ga ne vidi.

"Bober večer!" je pozdravil Martin in postal.

"Dober večer!" je hladno odzdravila in hotela dalje.

"Oho, kam se ti pa tako mudi?"

"Nimam časa za klepetanje," je izjavila in nevoljno stresla plave kite.

"Od kdaj pa si tako strašno zaposlena?"

"Od kar tudi ti nimaš nikoli več časa, da bi stopil k nam. Mislili smo že, da te je zasulo v predoru. Mama, ki te ima rada, bog ve zakaj, je hotela že plačati mašo, pa sem ji rekla, da je škoda denarja za te."

Bila je odrezava deklica, toda bistra, brhka. Zato ga je zbadlo nekje pri srcu, ko je tako odločno stresla svoje kite, gledala stran, kakor da vidi tam nekje na polju nekaj, kar jo bolj zanimala in se po vsej sili hotela priti na ozki blatni gazi mimo njega. Toda pokazalo se je, da ga z enim očesom vendarle posluša, ko ji je razlagal, kako dela in kako se vsi skupaj bore za to, da bi bil predor v določenem roku prevrtan.

Nenadoma se ji ni več tako mudilo. Otrsla se je, ko ji je položil roko okrog pasu, toda roka je le ostala tam, kjer je bila. Prišlo je celo tako daleč, da mu je naslonila glavo na rame. Bila je pomlad, na obeh straneh blatne steze so se širile na novo zoranje njive in dišalo je po sveži zemlji.

"Toda jutri boš prišel k nam. Ali ne? Oče bi že rad malo politiziral s teboj in mama bo tudi vesela, da si še med živimi. Prihranila si bo denar za mašo," ga je dražila.

"Pa ti?"

"Jaz bi pa rada malo zaplesala. Veselica bo v vasi."

Težko mu je bilo, vendar je dejal, da ne more priti, ker bodo delali. Morda zvečer po dnini.

"Toda, saj jutri je nedelja!" je vzkliknila.

"Delali bomo prostovoljno, tako smo sklenili mi mineri."

Pričakoval je, da bo spet užaljena, toda nič ni rekla, le tesneje je stisnila njegovo roko k sebi. To ga je razveselilo in zadelo se mu je, da jo ima zdaj še rajši. Začel ji je razlagati, kako važen je načrt za vse ljudi in kako nujno je, da ga izpolnimo.

Se opazila nista, kdaj sta prispeela pred njen dom.

"Zmčraj mi kaj razlagaš, kakor otroku," se je zasmejala. "Ali sem res tak otroček? Toda prav zato te imam rada, ti modrijan."

Stresla je kite in ga poljubila.

"Toda ko bo predor končan me boš peljal na ples?"

"Teda bomo tri dni skupaj plesali, kakor na gostiji, Rozika. Pa saj morda bomo res na gostiji," je rekel, kakor da se je nečesa domislil. Upal je, da bo vprašala, na čigavi, pa je molčala. Razumela je tudi tako. Le hudomušno ga je pogledala in oči so se ji zasvetile.

"Zdajle boš pa stopil malo k nam?" ga je povabila.

"Prav za prav bi moral še v trgovino," je rekel.

"Po kaj?"

"Po ... po ... no, pozabil sem že, po kaj. Ti si me zmešala, Rozika."

Srebrno se je zasmejala.

Naslednje dni je postajala bitka za izvršitev načrta bolj vroča kakor kdaj koli. Še vedno se niso prebili iz območja vodnih žil, vendar so napredovali. Na učili so se delati v blatu in vodi. Z neizrekljivo skrbjo so vlagali naboje v luknje, da bi se odstreli čim bolj posrečili. Zdal je lila voda že s stropa nanje, kakor bi delali v hudi plohi, toda to jim ni vzelo poguma. Spet so prehiteli postavljene roke, počasi sicer, toda stalno in sistematično. Vsak dan so prišli nekaj cen-

timetrov dalje, kakor je bilo predvidevano.

Mladinci so delali kakor stroji. Nikoli več se ni zgodilo, da bi pustili "dediščino" delavcem, ki so jih zamenjali v drugi dni. Toda vsi so željno čakali, kdaj bodo zavrtali svedri v suho skalo. Ponoči so sanjali o tem, da spet nakladajo suh material. Beseda "kuharji" je izgubila svoj zasmehljivi smisel, pomenila je že nekaj takega kakor udarnik.

Martin je tako zrastle s svojim svedrom kakor nikoli prej, kakor da poje po trdem jeklu njegova vroča kri in poganja sveder v skalo. Težko je pričakoval trenutka, ko bo začutil po tresljaju, da se je zagrizel v suho plast. Inženir jih je vzpodbujal.

In nekega dne, ko so po odstreli pritekli spet v rov, je Martin veselo zavriskal. Skala je bila suha. Mladinci so uprizorili od veselja divji indijanski ples in prevrnili karbidovko. Prišel je inženir. Preiskal je skalo in računal nekaj po svoji beležnici. "Dobri smo," je rekel. Zdal bo šlo hitreje. Po svojih računih bomo prevrtali zadnjo plast teden dni pred rokom, če bosta odstrelevala tako, kakor sta prej v suhi skali."

"Bova," je rekel Jože in spet vesel zgrabil za sveder.

Cez nekaj dni je inženir skrbno izmeril dolžino rova. Jože in Martin sta medtem, ko se je moral inženir v čelu rovu, zaprla zrak, da je nastala tišina. Napeto sta čakala, kaj poreče. Mladinci so pobožno stali okrog njega. Končno je spravil svoje papirje v žep in se čudno, skoraj otroško veselo nasmešnil:

"Se dva dni, pa bo tunel prebit," je rekel.

"Hura," je navdušeno zavpil Jože, "zmagali smo, mi, 'kuharji'!"

Martin pa je spet pogledal sveder v skalo in zavriskal v hrumenje motorja. Pri srcu mu je bilo veselo in lahko kakor še nikoli. V sebi je začutil novo moč, zdelo se mu je, da bi z njo lahko delal čudeže.

Naj bo naša trgovina vaš glavni stan

ZA PLOŠČE

in razne predmete za kratek čas.

Imamo Model letala; dirkalne avte, motorje za modele na plin. — Imamo plošče od: FRANK YANKOVIC, FR. ZAJC, ERNIE BENEDICT.

Popravimo radio aparate; prodajamo Crosley Shelvador ledenice, radio aparate in druge predmete.

BILL SHAW & LLOYD LADELL

774 E. 185 St.

IV 4788

Vsem

Slovincem in

čitateljem

tega lista

želimo

PRAV VESELE

BOŽIČNE

in

NOVOLETNE

PRAZNIKE!

WM. TAYLOR SON & CO.

630 EUCLID AVE.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO IN BARVAMI, preje pod imenom Eynon je sedaj pod vodstvom nove lastnice

ANNA FORTUNA — 3565 East 93rd Street

Pri nas dobite vsakovrstne barve, stenski papir, Sherwin-Williams fine barve in enamel. Pripeljemo na dom in damo proste proračune. Se priporočamo.

Henz Painting & Decorating

4517 DENISON AVE.

MELrose 6576

Barvamo znotraj in zunaj. Vse delo je pod osebnim vodstvom in v popolno zadovoljstvo. Nudimo postrežbo širom mesta ter damo brezplačne proračune.

LORETTA'S STYLE SHOPPE

567 EAST 185 STREET

SUITS, SUKNJE, KRILA, NAREDIMO PO MERI

Imamo tudi lepo izbero krasnega spodnjega perila in

raznih potrebščin

Se priporočamo za obisk

IV 3496

GIRARD, OHIO

Pri nas dobite posojilo za vaš nov avto ali ledenico po nizki obrestni meri.

THE FIRST NATIONAL BANK OF GIRARD, OHIO

Članica Federal Deposit Insurance Corp.

BARBERTON, OHIO

H. B. LEWIS & SON MUSIC STORE

273 WOOSTER RD. — BARBERTON, OHIO

IMAMO SRBSKE, HRVATSKE IN SLOVENSKE PLOŠČE

HARMONIKE PO ZMERNIH CENAH.

Prodajamo na odplačila. — Plošče pošiljamo vsepovsod. SH 2635

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

SMERDA'S

Pohištvo, preproge, radio aparati, plošče in godbeni instrumenti. Oglejte si najnovežše ledenice, pralne stroje ter plinske in električne ledenice.

5800 Broadway — MI 2525

Zelimo vsem vesele božične praznike!

Superior Cafe & Bowling Alleys

6927 SUPERIOR AVENUE

EN 9153

METRO MUSIC HOUSE

16343 EUCLID AVENUE — GL 9193

Popolna zaloga plošč, klasičnih in popularnih, note za razne godbene instrumente, in radijske kombinacije.

Najlepše čestitke k božičnim in novoletnim praznikom pošilja

The J. L. Goodman Furniture Co.

8358 BROADWAY PRI HARVARD

KOGAN'S JEWELRY & GIFT SHOPPE

16378 EUCLID AVENUE

GL 4308

POPRAVIMO URE IN PRODAJAMO NAJBOLJŠO ZLATNINO

TANN'S

Exclusive Accordion Co.

3347 EAST 55th STREET — MI 4447

OGLEJTE SI NASE POSEBNOSTI ZA BOŽIČ

IMAMO NAJNIZJE CENE V DRŽAVI

HARMONIKA 120 BASOV SAMO \$195.00

OBICAJNO PO \$395.00

Iskrena božična in novoletna voščila od

PRIJATELJA

Scott Studios

1583 ADDISON ROAD — SW 5663

Fotografske potrebščine in kodak finishing.

Povečamo, pobarvamo in posnemamo slike.

Carl Ernst

5818 SUPERIOR AVENUE — HE 7063

Velika izbira igrač in drugih predmetov za darila

Golden Rule Shoppe

1589 ADDISON ROAD

Kelton ure — Ronson vžigalci, Sentinel radio aparati. C. G. Allbery RA 4655

Nelson Upholstering Company

1570 EAST 66th STREET — HE 5658

Pohištvo in tapetirane komade prenovimo in popravimo prvovrstno.

M. J. Beverage

1309 ADDISON RD., blizu Superior Ave. EX 3750

Pivo, vino in cordials. — Prosta dostava na dom.